

DE TANK

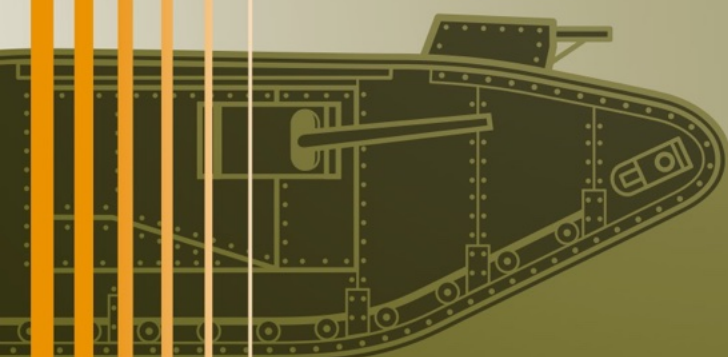
Februari 2017

nr. 244

Whippet (3), Sherman in de KL
Mercedes-Benz 1017, T-54/T-55
Panzerspähwagen Luchs
Sherman "Harssens"

IN DEZE
UITGAVE

Voorzitter

Jan Willem Stokkers, [REDACTED]

Vice-voorzitter

Marcel von Hobe, [REDACTED]

Secretaris

Arno Cornelissen, [REDACTED]

Penningmeester

Kees Blijleven, [REDACTED]

Lid

Johan Bijl, [REDACTED]

Richard Cramer, [REDACTED]

DE TANK is een tweemaandelijks uitgave van de vereniging TWENOT. Zij wordt aan alle leden gratis toegezonden.

In de rubriek VRAAG & AANBOD kunnen leden niet-commerciele advertenties plaatsen.

Kopij voor DE TANK moet uiterlijk de vijftiende van iedere oneven maand bij de redactie zijn. Graag kopij aanleveren op CD, DVD of per e-mail. Tekstopmaak in Word en digitale foto's tenminste 300 dpi.

Noord-West

Steven Huiskes, [REDACTED]

Noord-Oost

André Jonker, [REDACTED]

Midden

Peter Vierhout, [REDACTED]

Zuid-West

Johan Bijl, [REDACTED]

Zuid-Oost

Bas Slaats, [REDACTED]

Arno Cornelissen

Jan van Veen

Kees Blijleven

ERELEDEN

Rob Evers

Marc Tempels

Jan van Veen

Bert van der Velden

OPMAAK & ONTWERP

Marcel von Hobe

INTERNET

www.twenot.nl

E-MAIL

twenot@twenot.nl

FACEBOOK

www.facebook.com/#!/TWENOT

ISSN

1382-8991

FOTO'S OMSLAG

grote foto: T72 van het voormalige Oost-Duitse Leger staat tentoongesteld bij het imposante Legermuseum in Dresden (D)

kleine foto links: Sherman "Harssens" staat in het ons welbekende Overloon. (zie pagina 16)

kleine foto rechts: T54 gefotografeerd in Afghanistan. (zie pagina 25)

INHOUD

Van de voorzitter	3
Verenigingsnieuws	4
Agenda	5
Vraag en aanbod	5
Nieuwe leden	5
Bijeenkomsten 2017	6
Wedstrijdregelement 2017	7
Terugblik TWENOT Breda	12

8Whippet
deel 3**14**Mercedes-
Benz 1017**16**Sherman
"Harssens"**20**Shermans in
de KL**22**Panzerspäh-
wagen Luchs**25**

T-54 / T-55

CONTRIBUTIE

Per kalenderjaar: t/m 18 jr € 12,50; >18 jr € 16,-; buitenland € 29,-

Betaling per bank: 3026112 t.n.v. TWENOT, Heiloo (IBAN: NL71 INGB 0003026112 BIC: INGBNL2A)

HET GEHEEL OF GEDEELTELIJK OVERNEMEN VAN ARTIKELN EN/OF AFBEELDINGEN IS TOEGESTAAN NA (SCHRIFTELIJKE) TOESTEMMING VAN DE REDACTIE. DE REDACTIE IS NIET AANSPRAKELIJK VOOR EVENTUELE ONJUISTHEDEN OF OMISSIES IN DE TANK EN IS NIET VERANTWOORDELIJK VOOR DE INHOUD VAN DE AAN HAAR GELEVERDE KOPIJ. ZIJ BEHOUDT ZICH HET RECHT VOOR INGEZONDEN STUKKEN ZONDER OPGAVE VAN REDENEN TE WEIGEREN, IN TE KORTEN OF INHOUDELIJK TE WIJZIGEN.

VAN DE VOORZITTER

Beste TWENOT vrienden,

Op moment van schrijven is het net 2017, dus volgens traditie mag je iedereen nog een heel mooi jaar wensen en bij deze maak ik dus graag van de gelegenheid gebruik om alle TWENOT leden, hun dierbaren en ieder die de TWENOT een warm hart toedraagt een mooi en vooral gezond 2017 te wensen.

2016 was, zoals we allemaal weten, een erg mooi TWENOT jaar en ik ben ervan overtuigd dat 2017 net zo'n mooi TWENOT jaar gaat worden. We zitten behoorlijk in de lift, de ledengroei zet nog steeds door, online zijn we ook steeds actiever en daardoor ook steeds makkelijker te vinden. Maar, en dat is veel belangrijker, er staan weer de nodige TWENOT bijeenkomsten op de agenda. 19 Maart Overloon, verderop in DE TANK meer hierover, 1 juli Breda en 26 november sluiten we het TWENOT jaar af in Joure. Voor velen, en ook binnen de TWENOT, is het goed te weten dat de ESM dit jaar toch door zal gaan. Er was eerst sprake van dat er een jaartje zou worden overgeslagen (wat heel jammer zou zijn geweest voor dit mooie "instituut"), maar men heeft toch kans gezien om ook in 2017 een editie te plannen.

Helaas voor de TWENOT kan dit wel enige consequenties (ondanks dat ik graag "glas half vol" denk) hebben

wat opkomst en vooral deelname handelaars betreft. We hebben als bestuur overwogen de 26e november van de agenda af te halen en te verschuiven naar later moment in december of te vervroegen naar oktober of begin november. We hebben alle data voor 2017 al vroeg in 2016 intern als wel extern gecommuniceerd en zalen gereserveerd. Verder is de agenda zo vol dat er ook niks te schuiven valt zonder dat dat weer andere consequenties zal hebben. Na beraad hebben we dus besloten om de datum te laten staan en er een mooie dag van te gaan maken.

Na afloop van de Breda-bijeenkomst van afgelopen november heeft zich een "werkgroep" geformeerd om deze gezellige dag nog aantrekkelijker te maken. Deze werkgroep bestaat uit een aantal leden van de TWENOT BG Breda en twee van onze regiocoördinatoren. Helaas moeten we het wel doen met wat minder ruimte want na afloop bleek er wat schade te zijn ontstaan in de extra zaal en, ondank de inzet van onze secretaris Arno Cornelissen en dat de schuld van de schade niet bij de TWENOT lag, zal men deze zaal niet meer ter beschikking stellen. Deze zaal staat los van het gebouw/zalen waar we in 2015 ook al zaten en gelukkig is men daar met ons gaan meedenken en kunnen we in 2017 door de

bereidwilligheid van de beheerders beneden iets meer ruimte genereren. Waarvoor onze dank en dank ook nogmaals voor de vrienden van Breda.

Er komen steeds meer initiatieven vanuit de regio's om bij elkaar te komen, vaak op een gezellige kleine schaal en we kunnen dit als bestuur alleen maar omarmen. Om dit alles wat meer te stroomlijnen is het handig dit bij de betreffende regiocoördinatoren aan te geven en met elkaar af te stemmen. Waar nodig kan hierbij wellicht ook ondersteuning worden gekregen en kan hiermee onze grote tourkaravaan onder leiding van Marc Tempels worden ontlast. Marc zal voor de TWENOT vooral de grotere evenementen blijven verzorgen en ook voor Marc zitten er maar zeven dagen in een week. Dus, heb je iets te organiseren neem dan contact op met de regiocoördinator in jouw regio.

Rest maar mij verder niets anders dan dat ik velen van u in Overloon hoop te kunnen begroeten. Behalve de onvervalste TWENOT gezelligheid is de nieuwe permanente tentoonstelling beslist een extra stimulans om te komen. En we mogen dan ook nog via de vernieuwde hoofdingang binnentreden!

Jan Willem Stokkers

www.3dinscale.com

ZSU-23-4M bestuurders plek (voor Hong Model en Meng Model)

257 PION / MALKA interieur sets (voor Trumpeter)

FENNEK Lamellen (voor Trumpeter)

Model: Eric de Graaf

Werk in uitvoering: Dunlop band met zandprofiel (Gebruikt op diverse Engelse voertuigen en op 17pdr getrokken geschut).

Regio Zuidoost

Beste leden,

Spontaan is het alweer 2017, mogelijk een beetje laat om alsnog het beste te wensen, maar bij deze dus. Gelukkig is bij het verschijnen van deze TANK vermoedelijk iedereen weer gestopt met de goede voornemens en wederom lekker aan het plakken en/of kwasten geslagen. Ook dit jaar worden gegarandeerd weer mooie en interessante voertuigen uitgegeven en de stapel ongebouwd mag natuurlijk niet te hoog worden. Ik zag al een M109 van Revell voorbij komen voor komende najaar die op mijn "must have" lijst staat, terwijl in mijn achterhoofd het idee zit om toch echt eerst de jubileum YPR af te maken voor ik iets nieuws ga kopen. Keuzes, keuzes...

Een andere keuze is dat ik helaas komen jaar niet mee ga naar Moskou, hoe verleidelijk de reis naar Kubinka ook is.

Daarentegen verwacht ik wel het Tank-museum in Bovington eens live te gaan aanschouwen. Alle Tijgers op een rijtje, dat is toch wel een uniek gezicht lijkt mij.

Verder verloopt alles in het zuiden niet anders dan in andere jaren, met als enige uitzondering de nieuwe locatie van Bouwgroep "Midden" Brabant in Tilburg dus. Wel kan ik verklappen dat er achter de schermen hard wordt gewerkt om beide TWENOT dagen (Overloon & Breda) waarvoor "mijn" regio gastheer is, tot een succes te maken. Vooral Breda belooft interessant te worden, maar hiervoor zijn de plannen nog zo prematuur dat ik nog niets wil verklappen over de daadwerkelijke invulling. Voor Overloon is al wel heel veel bekend, zoals het thema, "Ardenennen" dus.

Ik heb eind 2016 met een stel andere liefhebbers van mijn regio Bastogne Barracks en het herdenkings-defilé

beslist de moeite waard en ik heb er dan ook nu al veel zin in. Tot dan!
Met vriendelijke groet,

Bas Slaats

Regiocoördinator Zuidoost

Regio Noordoost

Zoals jullie sinds het lezen van het voorwoord van Jan Willem in de laatste TANK (nr 243 december 2016) weten ben ik na het onverwachte wegvallen van Wim Oldekamp opgestaan om coördinator te worden voor de Regio Noordoost. De meesten zullen mij wel kennen als een van de vaste gezichten van Bouwgroep Groningen. Gedurende de laatste 12-12 jaar, meestal wel aanwezig tijdens de landelijke TWENOT-bijeenkomsten, regiobijeenkomsten en diverse internationale modelbouwbijeenkomsten.

Wat betreft modelbouw gaat mijn voorkeur uit naar Sovjet-tanks. Zowel de standaardrange, zoals de T34, KV's en JS'en, maar ook de meeste nieuwe Objecten (die momenteel zo'n beetje op ontwerpvolgorde uitgebracht worden) kunnen mij wel bekoren. En natuurlijk schuw ik ook de grote Duitse katten niet. Ik bouw doorgaans in schaal 1:35 en gebruik, zoals sommige mensen wel weten, nooit een airbrush. Overigens ben ik de laatste tijd ook heel gecharmeerd geraakt van de (nieuwe) 1:100 lijn van diverse merken. Dit niet zo zeer voor het *wargamen* (waar ze eigenlijk voor zijn bedoeld) maar meer om als tussendoortje te bouwen terwijl de verf van een grote broer droogt. Of juist terwijl ik me afvraag wat mijn volgende bouwproject moet gaan worden.

Natuurlijk probeer ik de nagedachtenis aan Wim zo goed mogelijk in stand te laten, maar ik zal ook mijn eigen invulling aan de functie gaan geven. Verder zal ik de modelbouwgebeurtenissen in de regio zo goed mogelijk aankondigen en terugkoppelen, zodat de huidige, en

kunnen bezoeken tijdens het Nuts Event en dat was zeker de reis waard. Op de terugweg zijn we nog heel even getopt bij de Tiger in La Gleize en toen is eigenlijk al spontaan besloten dit jaar nog eens terug te keren op een nader te plannen datum om een "Noordelijke" Ardennen tour te doen. Ik ga ervan uit dat de gastsprekers in Overloon daartoe zeker nog wat extra inspiratie zullen opwekken. Al met al wordt het

AIRBRUSH

SERVICES ALMERE

Wij leveren alle airbrushmaterialen voor o.a.: Grafische toepassingen, modelbouw, nail-art, airbrush-tattoo's, face-make up, body-art en vele andere creatieve mogelijkheden. Zowel voor de beginnende- en gevorderde amateur als voor de veeleisende professional.

Alle airbrushmaterialen zijn op voorraad in onze winkel. U kunt ook eenvoudig via onze online-shop bestellen. Tevens vindt u ons op diverse grote modelbouwbeurzen in Nederland en België. Kijk op www.airbrush-services-almere.nl voor onze shop en de beursagenda.

Airbrush Services Almere
Operetteweg 26
1323 VA Almere

telefoon/fax 036-5331531
info@airbrush-services-almere.nl
www.airbrush-services-almere.nl

Dé airbrush specialist in Nederland.

ook de nieuwe leden, op de hoogte zijn van de mogelijkheden (op modelbouwgebied) in deze regio. Dit natuurlijk op het forum, maar ook in DE TANK. 2017 belooft een druk jaar te worden. Natuurlijk hebben we de vaste bouwavonden in de Globe in Groningen en het buurthuis van Boelenslaan (nog net in Friesland), respectievelijk op de 1e en 2e woensdagen van de maand. Hiernaast zullen er het komende jaar ook weer enkele regiobijeenkomsten plaatsvinden (zoals vanouds samen met de IPMS) in De Wier in Ureterp.

Op het moment van verschijnen van deze TANK zijn de eerste bouwavonden

van dit jaar en ook de Open Plastic Modelbouwdag in Sneek alweer geweest. Ik kan natuurlijk nog geen sfeerimpressie geven, maar ik ga er van uit dat ze ook dit jaar prima zullen verlopen. Dus het jaar is goed onderweg.

De regio-bijeenkomsten van Regio Noordoost zullen ook in 2017 plaatsvinden in MFC De Wier in Ureterp. Steeds op een zaterdag van +/- 13.30 tot 17.00 uur. En zoals al jaren het geval is, samen met de collega's van IPMS regio Noord. De data zijn voor 2017: 11 maart; 6 mei; 8 juli; 9 september; 14 oktober.

Natuurlijk vinden er in de regio nog een aantal (bouw)bijeenkomsten plaats. Zo zijn daar (in ieder geval) op 4 februari de Open Plastic Modelbouwdag in Sneek en op 4 november de Modelbouwdag in Hurdegaryp. Voor meer informatie over deze bijeenkomsten, zie op het forum van de website.

Naast de (normale) bouwavonden in Groningen en Boelenslaan op de 1e en 2e woensdagen van de maanden is er dus in deze regio aardig wat te doen op modelbouwgebied.

André Jonker
Regiocoördinator Noordoost

VRAAG EN AANBOD

Johan Groen, vraagt: in verband met het completeren van twee nieuwe voertuigseries ben ik nog op zoek naar de volgende "Roco Minitank" modellen:

- GMC-CCKW met gesloten cabine (lieft drie stuks)
- MAN 630L2A met gesloten opbouw (lieft vier stuks)

Wie o wie helpt mij hieraan? Natuurlijk tegen vergoeding.

NIEUWE LEDEN

P. DIK, Ede
G. DUIJSINGS, Heerlen
F.A. DUMAS, Leidschendam
G. HAMMENG/Modelbouwshop.nl, Appingedam
B. HEINRICHS, Wesel, Duitsland
H. de JONG, Hallum
A. JONGBLOED, Benthuisen
J.P. KLAVER, Andijk
W. KUSTER, Tilburg
R. MANGELAARS, Roosendaal
R. REEDEKER, Rotterdam
A. RUIGROK, Noordwijk
S. van der STER, Sint Annaland
G. STOLK, Middelhamis
J.L. van TOL, Alphen a/d RIJN
S. de WITTE, Maarssen

AGENDA

4 februari	Open Plasticmodelbouwdag, Sneek
18 maart	Flanders Modelling Festival, Antwerpen
19 maart	TWENOT bijeenkomst, Overloon
25 en 26 maart	International Small Scale Convention (ISSC), Lingen (D)
24 en 25 juni	Historisch Weekend Hembrug, Zaandam
1 juli	TWENOT bijeenkomst, Breda

Dax Magic Webshop

Dax Magic Webshop levert alles van Vallejo, AK, MIG, ModelMaster enz. tegen scherpe prijzen:

Ook zijn wij regelmatig aanwezig op diverse beuren in Nederland en België

Dax Magic
H.I. Ambacht
Nederland

webshop: www.daxmagic-webshop.nl
E-mail : sales@daxmagic-webshop.nl

DAXMAGIC-WEBSHOP.NL

TWENOT BIJEENKOMSTEN

Beste TWENOT vrienden,

Op 19 maart a.s. vindt de grote TWENOT bijeenkomst plaats in het **Oorlogsmuseum Overloon**, het thema is **"Battle of the Bulge"**.

Voor deze dag zijn enkele gastsprekers bereid gevonden een aantal presentaties te verzorgen. De auteur Timo Worst geeft een presentatie over de KG Knittel, die optrok met de veel besproken en beschreven KG Peiper. Timo heeft in 2016 een indringende biografie geschreven over de commandant van deze KG en als extraatje hebben we een korting kunnen afspreken bij afname van een hard copy exemplaar. De normale prijs is € 59,= ex. verzendkosten (binnen Nederland), voor TWENOT geldt een prijs van € 45,= incl. verzendkosten binnen Nederland. Verzendkosten buiten Nederland zijn voor rekening van de koper. Voor meer informatie zie het TWENOT forum, hoofdstuk "TWENOT bestuurlijk en beurzen" bij de topic "december actie".

Voorts is ook Simon Vosters aanwezig, één van de auteurs van de serie "Duel in the Mist". Deel 4 van deze serie zal waarschijnlijk dit jaar worden gepubliceerd. Deze presentatie zal gaan over de laatste dagen van de LSSAH bij Bastogne in de nadagen van december '44.

Timm Haasler, ook een van de auteurs van bovengenoemde serie, zal (nog onder voorbehoud) een presentatie geven over Sturm-Abteilung 217 en/of de 326 VGD (Volks Grenadiers Division).

We denken hiermee een fraaie rij gastsprekers in huis te hebben gehaald om de reis naar Overloon nog aantrekkelijker te maken!

De entree voor TWENOT leden is gratis, onder de bekende voorwaarde dat je je TWENOT lidmaatschapskaart moet laten zien. Heb je deze niet bij je dan moet je entree betalen zonder verrekening nadien via onze penningmeester. In DE TANK hebben we een flyer inge-

voegd voor een éénmalige kassakorting van 25%. Wellicht een mooie manier om familie, vrienden, kennissen mee te nemen. Alleen geldig op 19 maart en ook hiervoor geldt dat je deze flyer bij je moet hebben. Het Oorlogsmuseum gaat deze dag speciaal voor ons weer een uurtje eerder open, en wel vanaf 10.00 uur, en we gaan door 17.00 uur.

Natuurlijk ook weer een heel mooie lineup van bekende en (nog) onbekende handelaars. De volledige lijst is op ons TWENOT forum te

vinden of op onze Facebook pagina's en hij is weer indrukwekkend. We mogen weer diverse nieuwe handelaars begroeten, met zelfs voor de liefhebber van "ons leger van meidagen 1940" in 35mm schaal.

Ook sluiten vanzelfsprekend de bouwgroepen en clubs weer aan om er wederom een mooi feestje van te maken.

Voor velen is de wedstrijd ook een belangrijk onderdeel van het programma en door de vele positieve reacties na afloop van ons jubileum hebben we besloten de "Open Class" er in te houden.

Het wordt dus:

- Class Militaire Voertuigen Recht uit de Doos (RUDD)
- Class Militaire Voertuigen Gedetailleerd (MVG)
- Class Figuren/Bustes (F/B)
- Class Diorama's/Vignettes (D/V)
- Class Open

Plus een extra klasse: Class "Battle of the Bulge" waar we als extraatje ook modellen toelaten die we al eens eerder in de competitie hebben gehad maar die betrekking hebben op dit thema.

De **Military Model Shop**, onze dag-sponsor, heeft voor deze speciale Class diverse extra prijzen beschikbaar gesteld, waarvoor hartelijke onze dank!!

De eerste 4 Classes zijn onderverdeeld in Beginners, Gevorderd en Masters en er zijn vele prijzen te verdelen / verdienen in bijv. Best of Class, Best of Show en de Publieksprijs. Natuurlijk kunnen onze jeugdleden-jeugdbouwers ook weer volop deelnemen in de diverse classes.

STRELA
MODELBOUW

**DE RIJZENDE STER IN
MODELBOUWLAND**

GESPECIALISEERD IN MILITAIRE VOERTUIGEN
* ACADAMY * IBG * TRUMPETER * VALLEJO

WWW.STRELAMODELBOUW.NL
INFO@STRELAMODELBOUW.NL

ROBI MODELBOUW

Uw plastic modelbouwwinkel en modelbouw webshop.

ONZE MERKEN ZIJN O.A.

Tamiya

Takom

Meng

Academy

IBG

Eduard

en vele andere plastic modelbouw merken

Militaire voertuigen

Schepen

Vliegtuigen

Diorama en Upgrades

Figuren

Verf & Weathering

Civiele voertuigen

Gereedschap & Penselen

Vleeshouwersstraat 15 - 3311 CS Dordrecht
info@robimodelbouw.nl - 0614208253

WWW.ROBI MODELBOUW.NL

Vorig jaar waren de verschillende presentaties in de tijdelijk filmzaal, maar na een grondige verbouwing en het neerzetten van een unieke permanente tentoonstelling zijn de presentaties dit jaar weer in de bekende aula/filmzaal ter hoogte van kassa. De loop door het Oorlogsmuseum is behoorlijk aangepast maar deze locatie zit na het passeren van de nieuwe entree, weer gelijk rechts. De wedstrijd is op de plek waar deze

ook was tijdens ons jubileum en we hebben om het geheel nog beter in het licht te brengen, een investering gedaan in extra verlichting voor de wedstrijdtafels.

Er is op 19 maart veel te doen, te zien, te koop, te verdienen, te bespreken en aan te horen en bovenal weer veel gezelligheid, dus komt allen naar Overloon! Check de komende weken regelmatig onze homepage of onze facebook pagina's voor een laatste update's. Vergeet je TWENOT ledenpas niet en waar nodig de bijgesloten flyer. Om onze wedstrijd nog volwassener te maken hebben Johan Bijl en Richard Cramer hard gewerkt aan een wedstrijdreglement. Ook zijn zij druk bezig met een nieuwe jury-opzet waarmee we op 19 maart *live* zullen gaan.

Groetend,

Uw voorzitter
Jan Willem Stokkers

TWENOT MODELBOUW-WEDSTRIJDREGELEMENT 2017

Inschrijven

Per model € 1,- met een maximum van 5 modellen per klasse en/of categorie. Wil men meer modellen inschrijven, dan moeten deze in een andere klasse of categorie worden geplaatst. Deelname jeugd t/m 16 jaar is gratis.

Klassen/categorieën

Modellen alle schalen zijn in te schrijven in vijf verschillende klassen, te weten:

- Militaire voertuigen RUDD
- Militaire voertuigen Gedetailleerd,
- Diorama's/Vignettes,
- Figuren/Bustes (Militair)
- Open Klasse.

In de Open Klasse kunnen/moeten inzendingen worden geplaatst welke niet in de eerste vier klassen passen. De klassen, met uitzondering van de Open Klasse, zijn verdeeld in catego-

rieën, te weten Beginners, Gevorderden en Masters.

Voor ieder model kan eremetaal worden gewonnen. Heeft men in een klasse eenmaal goud gewonnen dan moeten nadien de modellen in minimaal dezelfde klasse geplaatst worden.

Jurering

De modellen worden gejureerd in de klasse en categorie waarin ze ingeschreven staan. Bijvoorbeeld: als een voertuig op een vignet/diorama bij "Militaire voertuigen" is ingeschreven dan wordt alleen het voertuig beoordeeld. Wanneer hier onduidelijkheid over bestaat beslist de wedstrijdleiding. Ook heeft de wedstrijdleiding het recht een inzending te weigeren c.q. te verwijderen als deze om wat voor een reden aanstootgevend is.

De wedstrijdmodellen mogen niet worden voorzien van de naam van de

bouwer(s). Foto's ter illustratie van de bouw of dienende als referentie voor het gebouwde model mogen, zonder verwijzingen naar de bouwer, bij het model worden geplaatst.

De jury beoordeelt de modellen volgens de volgende criteria: "Bouwtechniek", "Verftechniek" en "Presentatie". Bij Diorama's/Vignettes komt "Verhaal" hierbij. Om een inzending goed te kunnen beoordelen, zal de jury een model kunnen verplaatsen. Geef aan wanneer een model losse onderdelen heeft dan wel los op een sokkel/ondergrond staat.

Ten slotte

Deelname aan de wedstrijd gebeurt op eigen risico. De wedstrijdleiding kan niet aansprakelijk worden gesteld voor schade aan uw modellen. Uiteraard wordt er heel voorzichtig met de modellen omgegaan.

MEDIUM TANK MARK A, "WHIPPET" (DEEL 3)

THE WHIPPET IN HET LEGERMUSEUM IN BRUSSEL

DOOR: KEES BLIJLEVEN

De Whippet van het Legermuseum in Brussel, hierboven op een aanzichtkaart die ergens tussen de beide wereldoorlogen is gemaakt, behoorde tot het 6^e Tankbataljon, dat op 6 januari 1918 officieel werd opgericht. De opleiding met de nieuwe Whippet tanks was echter al in december 1917 begonnen. De opleiding werd begin 1918 onderbroken door de Duitse offensieven en in juni van dat jaar weer in Merlimont hervat. In augustus 1918 werd het bataljon operationeel geacht.

Elk van de Whippet bataljons die in die tijd werd gevormd telde drie compagnieën (A, B en C), verdeeld in vier secties van vier tanks. In totaal dus 48 tanks. De Whippet van Brussel is nummer A347, hij heeft de markeringen van de B compagnie van het 6^e Bataljon van de 32ste Divisie van het XIe Legerkorps. Dit 6^e Bataljon was daarvoor het F-Bataljon (volgens de coderingen van 1916) en dat verklaart de naam die begint met een F: "Firefly".

In 1917 had een eerste "Firefly", de F5, deel uitgemaakt van de 16^e Compagnie van het F-Bataljon. Deze naam werd ten tijde van de slag bij Cambrai, november 1917, veranderd in "Fervent". Dit was waarschijnlijk omdat er nog een "Firefly" was, de F38, bij de 17^e Compagnie van hetzelfde bataljon. Toen dit bataljon werd gereorganiseerd tot een Licht Bataljon werd de naam "Firefly" toegekend aan een Whippet tank.

Zoals bij de meeste Whippet tanks was de naam vooraan op de pantsering van de brandstoftank geschilderd. De mark-

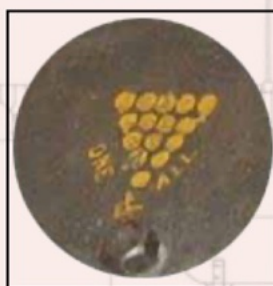
ringen van de eenheid werden eind september 1918 aangebracht. Elke Whippet kreeg in grote Romeinse cijfers "IX", wat betekende dat het een voertuig was

ook op de binnenkant van de deur in de achterwand van de cabine, maar wel in kleinere tekens. Het nummer staat ook op de buitenkant, maar is door de granaatinslag niet meer leesbaar. Allen een van de poten van de A is nog flauw

van het IXe Legerkorps, en de officiële markering van de 32^e Divisie, de "Rode Divisie" zoals deze door de Duitsers

werd genoemd. Dit bestond uit vier witte stippen die een vierkant vormden. De Whippet in Brussel heeft niet meer de rode "IX", maar een paar andere markeringen in geel. Dit was de traditionele kleur van de B compagnieën, net zoals rood de kleur was van de A compagnieën.

Op het pantser van de brandstoftank staan vijftien stippen die een driehoek vormen met de punt naar beneden. Hiermee kan de positie worden aangegeven die de tank innam bij een aanval, maar ook, wat meer prozaïsch, de positie van de rode ballen bij het snookeren (het biljartspelletje). De afbeelding is misschien gemaakt rond de oorspronkelijke vier stippen. Er omheen staat de spreuk "ONE & ALL", die mogelijk is ontleend aan die van de Drie Muskietiers, "Een voor allen, allen voor een" en vaak werd gebruikt door de inwoners van *Cornouailles*.

Het nummer A347 staat in witte tekens op elke kant van de cabine. Het staat

zichtbaar.

Aan de voorkant waren vaak drie wit-rood-witte herkenningstrepen aangebracht. Deze werden in 1918 ingevoerd om de eigen tanks te onderscheiden van de door de Duitsers buitgemaakte tanks. De Whippet in Brussel heeft deze strepen echter niet of niet meer.

De aanduiding B/6 is anders dan de andere markeringen. Het zou een markering kunnen zijn van het 6^e Bataljon maar David Fletcher suggereerde eens dat deze markering ook door de bemanning zou kunnen zijn aangebracht, bijvoorbeeld het 6^e van de B bemanningen.

Het eerste optreden

De Whippets kregen hun vuurdoop bij het grote Duitse offensief in maart 1918. Op 26 maart ondernam een twaalfal tanks van het 3^e Bataljon een geslaagde tegenaanval in het bos van Mailly-Maillet waarmee ze voorkwamen dat de Duitsers konden profiteren van een doorbraak van het front van het 3^e Leger dat op terugtocht was.

De Whippets van het 3^e Bataljon namen ook deel aan de slag bij Villers-Bretonneux op 24 april 1918 waarbij Britse en

Duitse tanks voor het eerst met elkaar werden geconfronteerd.

De slag bij Amiens

Het 6^e Bataljon moest tot 8 augustus geduld hebben voordat het zijn eerste actie kon ondernemen. Maar dat werd dan ook een echte actie, te weten de slag bij Amiens. De Duitse generaal Ludendorff noemde 8 augustus later de zwarte dag van het Duitse leger. De tankbataljons werden voortdurend in wisselende verbanden ingezet. Eind augustus vormden het 6^e en het 15^e Bataljon de 2^e Tankbrigade die aan het Britse cavaleriekorps werd toegevoegd. Het 6^e Bataljon werd daar toegevoegd aan het 12^e Bataljon dat was uitgerust met Mk.IV tanks. Een van de Mk.IV's van dit bataljon maakt thans deel uit van de collectie van het Koninklijk Leger Museum in Brussel.

Na enkele kleinere schermutselingen speelden de Whippets een opmerkelijke rol in deze slag. Ze werden eindelijk gebruikt in de rol waarvoor ze waren ontworpen, te weten als snelle tanks om doorbraken in de diepte uit te voeren, in het zelfde tempo als de cavalerie waarmee ze waren verbonden. Een van de lessen uit de slag bij Amiens was dat de verbinding Whippet / cavalerie beslist niet altijd functioneerde zoals deze was bedoeld. Of de cavalerie ging er in galop vandoor en liet de Whippets achter zich of de Whippets trokken op, ongehinderd door het Duitse tegenvuur en lieten de afgestegen cavaleristen achter in hun dekking.

De twee compagnieën van het 6^e Bataljon vielen de positie van Villers-Bretonneux aan. B Compagnie hield zich bezig met het oostelijk deel van het dorp, ten noorden van de spoorlijn naar Chaulnes. Vier van de zes Whippets zuiveren samen met de cavalerie het plaatsje Bayonvillers. De tanks namen met hun mitrailleurs de Duitse posities onder vuur. De actie ging door in de richting van Harbonnières waar twee Whippets (een daarvan de bekende "Musical Box") de Duitse troepen volgen die be-

zig zijn zich terug te trekken. Luitenant Arnold voert daar met zijn "Musical Box" een van de meest spectaculaire acties van de oorlog uit. Negen uur lang zaait hij wanorde en verwarring in de achterhoede van de Duitse troepen. Hij valt de terugtrekkende infanterie aan, mitrailleurde artillerieposities, valt cavalerie aan en vernielt een bevoorradingscolonne. Ook vernielt hij nog een kampement. Door de dampen van de motor, de kruitdamp van het mitrailleurvuur en benzine die door de verschillende openingen naar binnen sijpelt is de lucht in de tank compleet bedorven. Op een gegeven moment kan de bemanning alleen nog ademen met behulp van hun gasmaskers. De tank wordt tenslotte door een granaat geraakt, waarbij de bestuurder sneuvelt. Luitenant Arnold en de mitrailleursschutter worden krijsgeslagen gemaakt.

moeten ze zich overhaast terugtrekken want de weg wordt plotseling onder vuur genomen door twee kanonnen. Na nog enkele andere acties, op de 22ste bij Bray-Albert en op de 24ste bij Happy valley, voegt de B-Compagnie zich bij Gomiecourt bij de A-Compagnie. C-Compagnie voegt zich pas na de 1e september weer bij het bataljon.

De aanval op Prémont

Begin september wordt het bataljon ingezet bij Vaulx-Vraucourt, Saint-Léger en Hermies. Op 29 september begeven B- en C-Compagnie zich naar het gebied ten noorden van Le Verguier. Ze arriveren om 10 uur op het ontmoetingspunt op 5 kilometer ten westen van het Kanaal van Bellicourt. Vandaar begeven ze zich op 14.00 uur naar Magny-la-Fosse waar ze ter ondersteuning van het Border Regiment met succes de

Op 9 augustus komen de B en C-Compagnie in gevecht in de sector van Rosières. De tanks van B-Compagnie verzamelen zich in het dal ten westen van Caix en zijn klaar om met de cavalerie brigade op te trekken naar Vrely. Op het eind van de middag trekken zes van deze tanks door een enorm korenveld naar Fouquescourt om daar de acties van de Canadezen te ondersteunen. De volgende dag worden vijf tanks toegevoegd aan een gemengde compagnie en vechten ze op de weg van Parvilliers naar Folies-Warvillers. Daar

heuvelrug van Lehaucourt aanvallen.

De eerste specifieke vermelding van A347 in de geschiedenis van het 6e Bataljon heeft betrekking op de succesvolle aanval op Prémont, op 8 oktober, met het Amerikaanse 118e Regiment Infanterie. Behalve A347 zijn hier nog vijf andere Whippets bij betrokken; twee daarvan worden vijandelijk vuur geraakt en branden volledig uit.

Drie dagen later verzamelen de drie compagnieën en de staf zich bij Elincourt waar het bataljon verneemt dat het

van de 2^e Tankbrigade over gaat naar de 4^e Tankbrigade.

De oversteek van de Selle

Op 13 oktober kreeg het IVde Britse Leger de opdracht zich gereed te houden om op de 17^e het offensief richting het oosten over een front van 20 kilometer te hervatten. De 4^e Tankbrigade, die het IVde Leger ondersteunde, bestaat uit het 16^e Bataljon dat het noordelijke XIIIe Corps ondersteunt, het Amerikaanse 301ste Bataljon in het centrum voor het Amerikaanse IIe Corps en het 1^e Bataljon als ondersteuning voor het IXe Corps in het zuiden. De 17 Whippet tanks van het 6e Bataljon vormen de reserve voor het IXe Corps.

De Duitse troepen in deze sector hebben hun stellingen zorgvuldig op aanvallende tanks voorbereid. Ze bevinden zich op de rechter oever van de rivier de Selle, die hierdoor voor de tanks als een natuurlijke barrière funktioneert. Door de vele regenval is het waterpeil in de rivier hoog en de Duitsers vertrouwen erop dat dit natuurlijke obstakel de aanval van de tanks zal tegenhouden of in ieder geval sterk zal vertragen.

Ondanks de aanwezigheid van Duitse voorposten op de linker oever hebben de tankbemanningen een goed beeld gekregen van de doorwaadbare plaatsen, o.a. doordat ze beschikken over goede kaarten die konden worden gemaakt met behulp van luchtverkenningen. En om op alle eventualiteiten voorbereid te zijn hebben de meeste tanks een "crib" meegekregen (►), een bouwsel van houten balken die in de vorm van een achthoekige cilinder aan elkaar zijn bevestigd en die vóór de tanks in het water kunnen worden gegooid zodat dieptes worden opgevuld en de tanks hun weg kunnen vervolgen. De aanval begint op de 17^e oktober om half zes in de ochtend. Het eerste stuk van de opmars van de tanks van de drie bataljons gaat zonder noemenswaardige problemen. Ook het oversteken van de rivier verloopt vlot. Slechts enkele tanks worden uitgeschakeld of verdwa-

len. Die ochtend is de mist zo dik dat de tanks hun richting moeten bepalen met behulp van hun kompas. De infanterie ziet ook vrijwel niets en moet noodgedwongen dicht achter de tanks blijven. Van enkele tanks werkt het kompas niet goed, waardoor ze gaan dwalen en uiteindelijk door benzinegebrek stil blijven staan.

De Duitsers hebben de waarde van de rivier als obstakel overschat en hebben hun verdediging te veel verspreid. Ze hebben echter genoeg artillerie tot hun beschikking waarmee ze iedere keer dat de mist iets dunner wordt de aanvallen de Britten onder vuur nemen. De geïsoleerde weerstandsnesten bieden felle tegenstand, waardoor de strijd een heel verwarrend verloop krijgt.

De aanval op La Demi-Lieue

B-Compagnie had al op 15 oktober te horen gekregen dat er vier tanks moesten worden geleverd voor de ondersteuning van het 2nd King's Royal Rifle Corps (KRRC). In de middag van de 16e oktober trokken echter vijf tanks, waarvan A347 er een was, plus twaalf tanks van een gemengde compagnie, naar hun opstellingsplaats in het Bois de la Sablière. Op de 17e, om ongeveer 10.00 uur in de ochtend wordt de opmars van de infanterie die de Duitse troepen achtervolgt, gestuit door mitrailleurvuur, afkomstig uit het kreupelhout en dus

worden de tanks te hulp geroepen. Vier Whippets arriveren om ongeveer 11.00 uur, na ten zuiden van Molain de Selle te zijn overgestoken en daarna de spoorlijn naar het noorden te hebben gevolgd. Ze krijgen onmiddellijk hun orders: schakel een Duitse positie uit bij de kleine halte van La Demi-Lieue.

Drie tanks begeven zich naar de halte. A347 naderde uit het zuidoosten, A377 uit het zuiden en A379 uit het noorden. Ondertussen hield A321 zich bezig met de mitrailleurs in de struiken noordoostelijk van het dorpje La Vallée-Mulâtre. Het aanvalsplan bevatte ook luchtsteun in de vorm van een aanval met rookverwekkende middelen door vliegtuigen van het 8ste Escadrille van het Royal Flying Corps op de boerderij van Bellevue, maar deze ging vanwege de bewolking niet door.

Het einde van A347 Firefly

Direct na het begin van de aanval van de tanks lukt het A321 een aantal Duitse mitrailleurs het zwijgen op te leggen, maar helaas niet allemaal. De infanterie kan dus niet oprukken. Deze mitrailleurs staan waarschijnlijk opgesteld langs de spoorbaan. De andere drie tanks rijden om La Vallée Mulâtre heen en naderen de halte van de spoorweg. Door deze manoeuvre hebben de tanks nog een beetje dekking in het dalletje. Ondanks

Mk.V tank, nummer 9038 van het 8ste Bataljon, C-Compagnie, beladen met brugmateriaal en een zgn. "crib" welke men in een loopgraaf of een waterhindernis kon laten vallen, waardoor deze kon worden overgestoken. Aisne, Picardië, 4 oktober 1918

dat komen ze toch in het schootsveld van een kanon dat waarschijnlijk staat opgesteld in de buurt van de boerderij Bellevue. Ze worden onder vuur genomen en een voor een worden ze geraakt waardoor de aanval stopt. Het Duitse mitrailleurvuur neemt in hevigheid toe, waardoor de Britse infanterie gedwongen wordt zich ongeveer 200 meter terug te trekken. De vierde tank trekt zich ook terug en is om 13.30 uur weer bij het verzamelpunt. Een verkenningsvliegtuig heeft tien minuten eerder al een bericht afgeworpen dat het drie stilstaande Whippet tanks heeft waargenomen, waarvan er een in brand staat.

A347 was aan de achterkant van de cabine geraakt. Uit de aard van de schade kan worden opgemaakt dat de bemanning op zijn minst zwaar gewond

moet zijn geweest. De verliezen van B-Compagnie bij deze actie waren zwaar: drie gesneuvelden en negen gewonden. Op 19 oktober komt het 6^e bataljon weer onder het commando van de 2^e Brigade. A347 werd geborgen en op 20 oktober overgebracht naar het onderhoudsechelon.

De laatste actie

Op 5 november ondersteunen acht Whippets van het 6^e Bataljon de Guards bij hun opmars naar het bos van Mormal. Dit werd de laatste actie van de tanks tijdens de Eerste Wereldoorlog. Zes dagen later werd de wapenstilstand getekend. De Whippets van het 6^e Bataljon waren betrokken geweest bij 18 verschillende acties. Van de

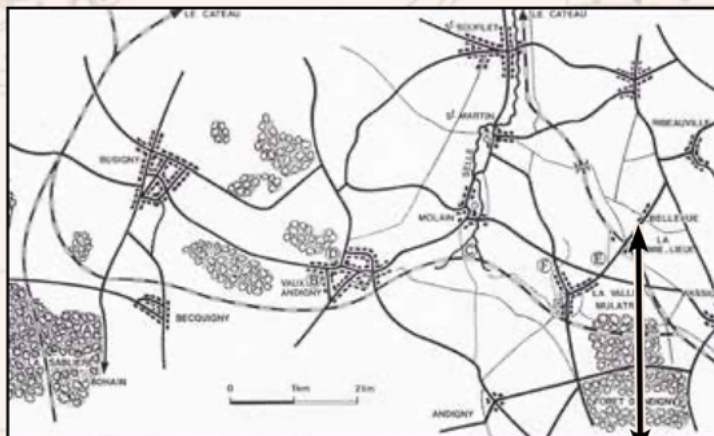

177 tanks die hierbij in actie waren gekomen werden er 43 geraakt en konden niet meer op eigen kracht verder. 47 officieren en 86 onderofficieren en soldaten sneuvelden of raakten gewond.

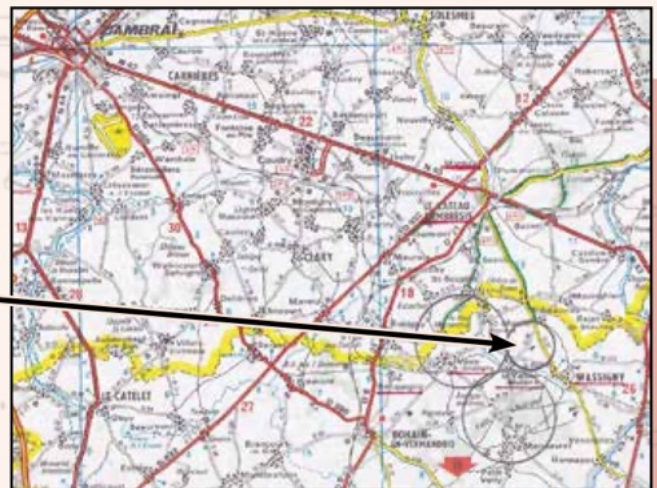
Bron:

Les locataires du Brussels Tank Museum, le "Whippet". Georges E. Mazy, Véhicules Militaires, begin Jaren '80

Foto's Whippet in het Brussels museum: Michel Boer

*De plek waar A347 werd uitgeschakeld.
Het spoorlijntje is na WO1 opgeheven.*

LEDENBIJEENKOMST BREDA, 26 NOVEMBER 2016

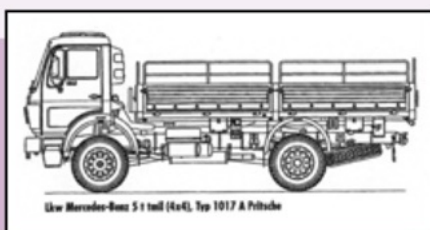
MERCEDES-BENZ, 5 TON, TML, TYPE 1017/1017A

DOOR: JOHAN GROEN

Vanaf 1977 werden door "Mercedes-Benz AG" 15.000 stuks van deze voertuigserie in verschillende uitvoeringen geleverd aan de Duitse Bundeswehr. Type 1017 heeft 2x4 aandrijving, Type 1017A heeft 4x4 aandrijving.

De standaard uitvoering, met een laadbaklengte van 5 meter en een breedte (inwendig) van 2,83 meter, heeft een stalen laadbak met twee zijborden per zijkant en één achterbord. Bij de eerste 170 voertuigen was de laadbak uitgevoerd met houten zij- en achterborden, welke uitwisselbaar zijn met de latere stalen borden. De hoogte van het dichte deel van de zij- en achterborden is 50 cm, met een opzet raamwerk van 40 cm.

De laadvloer is uitgevoerd in hout en kan voor het transport van manschappen worden voorzien van middenbanken. Tevens zijn in de randen van de laadbak voorzieningen (verzinkbare ringen) aangebracht om door middel van spankettingen containers vast te kunnen zetten.

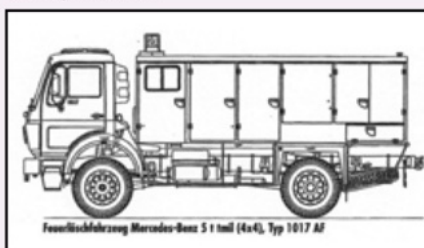

De geheel stalen cabine, welke met enkele aanpassingen is overgenomen uit de civiele voertuigproductie, is voor het onderhoud van de motor als kantelcabine uitgevoerd. De belangrijkste aanpassingen zijn het ronde dakluik boven de stoel in het midden van de cabine, dat naar links open gaat. Voorts zijn de twee achterraampjes niet gemonteerd, maar is over de volle breedte een plaatstalen uitstulping aangebracht, welke gebruikt wordt voor het opbergen van privé spullen van de bemanning. De cabine heeft drie losse stoelen. De chauffeursstoel is in twee richtingen verstelbaar. De middelste stoel is hoger gemonteerd vanwege de plaatsing bo-

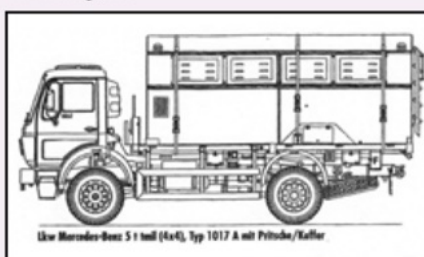
ven de motorkap. Hij is dus minder geschikt voor erg lange personen. In een aantal gevallen is in de rechter fronthoek van de cabine een verhoogd luchtfilter gemonteerd en kan het radiatorfront naar beneden worden opengeklapt. Hierdoor kunnen oliepeil, koelmiddel en ruitensproeiervloeistof makkelijk worden gecontroleerd en/of aangevuld.

Naast de standaard uitvoering is er kiepwagen. Ongeveer 100 stuks, met dezelfde wielbasis maar een kortere kiepbak. De lengte van deze uitvoering is 6.565 mm, de achter overhang is dus veel korter. Dit voertuig komt voor met lage zijborden en met dubbele hoge borden, waarbij het voorbord altijd hoog is uitgevoerd. De lengte van de stalen laadbak is 3.800 mm. Bij deze uitvoering ligt het reservewiel op het chassis, voor de hefcilinder van de laadbak

Daarnaast is er nog een aantal voertuigen omgebouwd tot brandweerauto. Hiervoor werden in het begin tachtiger jaren de opbouwen van verouderde Mercedes-Benz LG315/46 voertuigen overgezet. De meeste van deze voertuigen, zowel in legergroen als in brandweerrood, werden ingezet bij depots, trainingscentra en onderhoudswerkplaatsen.

Ook zijn enkele voertuigen, zonder laadbakborden, voorzien van de kofferopbouw van de oude MAN 630 LA voertuigen.

De standaard uitvoering werd ook gebruikt voor het transport van water- en brandstof pods. Twee pods van 2.300 liter elk en een pompeenheid per voertuig. De waterpods zijn herkenbaar aan twee witte strepen, dwars over de pods. Ook werd het voertuig, met een verhoogde huif om stahoogte te verkrijgen, gebruikt door de jongens van de veldkeukens. In de laadbak kon alles worden voorbereid, het klaarmaken gebeurde in de meegevoerde veldkeuken, type TFK250. Daarnaast zijn enkele voertuigen met verhoogde huif gebruikt voor het transport van muil dieren en Haflinger paarden. Deze konden worden geladen via een brede opklapbare loopplank en werden door middel van wegklapbare schotten van elkaar gescheiden. De dieren werden dwars op de rijrichting vervoerd.

Begin negentiger jaren begon de uitfasering, waarbij grote aantallen aan het Iraakse leger werden verkocht of via de VEBEG, een Bundeswehr verkooporganisatie, openbaar werden verkocht.

Bronnen:

- Eigen archief
- MB1017 (Tankograd Publishing)
- Fahrzeuge der Bundeswehr seit 1955 (Motor Buch Verlag).

Mercedes-Benz 1017 (boven) en 1017A

Technische gegevens (in mm)	1017 (4x2)	1017A (4x4)
Lengte	7.190	7.220
Breedte	2.500	2.500
Hoogte	3.290	3.420
Spoorbreedte voor/achter	1.923/1.780	2.055/1.780
Wielbasis	3.600	3.600
Bandenmaat	9R 22,5	10R 22,5
Waadvermogen	500	500
Leeggewicht	6.250 kg	6.800 kg
Max. totaalgewicht	11.700 kg	12.200 kg
Max. snelheid (op de weg)	93 km/u	78 km/u
Zitplaatsen (in de cabine)	3	3

Verschillende uitvoeringen van de Mercedes-Benz, 5 ton, tml, Type 1017A

DE SHERMAN TANK “HARSSENS” VAN DE 1^E MARINIERSBRIGADE (NL)

In de collectie van het Oorlogsmuseum Overloon is een van de items die worden getoond een Sherman tank die op de koepel de naam “HARSSENS” draagt. Het is geen schrijffout (harses; kop/hersens) zoals soms wordt opgemerkt, maar de naam van de tank. Het was en is gebruikelijk dat soldaten hun voertuig een naam gaven en nog steeds geven. Daarvoor zijn meerdere redenen. Een daarvan was herkenbaarheid, dus identificatie. Het was dan ook (en is nog steeds) normaal dat de voertuigen van bijvoorbeeld het A-Eskadron/-Compagnie/-Batterij namen hadden die met een **A** begonnen. Van de tweede eenheid, bijvoorbeeld het B-Eskadron, begonnen de namen doorgaans met een **B**.

Deze regel werd niet altijd gevolgd, er waren ook afwijkingen. De tank waar dit artikel over gaat had zo'n afwijkende naam, welke toch was gerelateerd aan een te volgen protocol. Het is een tank welke in gebruik is geweest bij het Korps Mariniers gedurende de politionele acties in voormalig Nederlands-Indië. Het Korps was in mei 1943 begonnen met de opzet en inrichting van een nieuwe organisatie, bij de capitulatie van de Duitsers in mei 1945 was er dus reeds een uitgewerkt plan voor de uitbreiding van het Korps beschikbaar. Daarvoor werd geput uit vrijwilligers en detachementen in de “West” en de “Prinses Irenebrigade”, maar ook uit wereldwijd ingestroomd personeel.

Een belangrijk man in dit proces was Kolonel der Mariniers (KolMarns) Mattheus Reindert de Bruijne. Zijn staat van dienst besloeg voor een groot deel het voormalig Nederlands-Indië. Oorspronkelijk kwam hij van de Infanterie, in 1922 was hij overgegaan naar de Koninklijke Marine. Deze kolonel werd door de Nederlandse regering in mei 1941 naar “Londen” geroepen, waar hij na diverse omzwervingen aankwam. In augustus 1941 werd hij de opvolger van de heer In 't Sandt in de sector Nederlandse Centrale Inlichtingendienst en Bureau Militaire Voorbereiding Terugkeer.

(Citaat Wikipedia) In 1943 werd een zogenaamde ‘kernkadergroep’ gevormd, die bestond uit 175 militairen van het Korps Mariniers, hoofdzakelijk afkomstig uit Curaçao, en andere beroepsmilitairen die uit handen van de vijand waren gebleven. Ruim honderd leden van de kernkadergroep deden oorlogservaring op tijdens een detachering bij de Prinses Irene Brigade, die na de invasie in Normandië werd ingezet op het vasteland van Europa, waaronder het Zuiden van Nederland. De Mariniersbrigade werd later op sterkte gebracht met oorlogsvrijwilligers uit bevrijd Nederland. Organisatie en bewapening waren op Amerikaanse leest geschoeid. De meeste mariniers kregen hun opleiding in de Verenigde Staten, met name in Camp Lejeune, het grote opleidingscentrum van het United States Marine Corps (USMC) in Noord-Carolina. Van daaruit werden veel mariniers doorgezonden naar Camp Davis, nabij Wilmington in dezelfde staat, om opgeleid te worden voor diverse specialismen binnen de brigade. In dat kamp werden de mariniers ook bij hun uiteindelijke bataljon en compagnie ingedeeld. (Einde citaat).

◀ KolMarns M.R. de Bruijne.

De vrijwilligers uit Nederland werden via Roseneath, een Schots opleidingskamp bij Glasgow, overzee gestuurd naar Amerika. De oorspronkelijke bedoeling

was, zoals eerder gezegd, de brigade deel te laten uitmaken van een Amerikaanse mariniersdivisie. De organisatie, inrichting en uitrusting was dan ook puur Amerikaans. Daardoor ook werd aan de brigade een afdeling tanks toegevoegd. De tanks, Shermans M4A3E8 met een 105 mm houwitser, waren georganiseerd in de “Tank Compagnie” (de Tankco). ▼ Tank A4 “PAMPUS”

Er waren 17 tanks beschikbaar, verdeeld over een peloton (A) met 5 tanks, twee pelotons (B en C) met elk vier tanks en het stafpeloton, eveneens met vier tanks, waarvan twee tevens een dozerblad hadden. (▼).

Extra toegevoegd was een bergings-tank, (de R1) een M32A1B3. (▼) (ook in het Museum te zien).

Berging van een luchtdoelkanon en een Vickers lichte tank.

De nummering van de tanks was met een letter (het peloton), gevolgd door een cijfer dat de volgorde van de tank in het peloton aangaf. Tussen de letter en

het cijfer was oorspronkelijk een wit schild geschilderd. Later werd dat een geel/oranje schild, rood omrand, met daarin een zilverkleurige ridderhand-

schoen (de *Gauntlet*) met getrokken zwaard (◄).

Zo stond voor het Stafpeloton een "S", het 1^e Peloton een "A", het 2^e Peloton een "B", het 3^e Peloton een "C".

De "KORNWERDERZAND"; 1^e peloton, de 3^e tank, met het "oude" schild. Boven de A staat een ander getal, dat was eveneens een registratie in de zin van een kenteken.

De "HARSSENS"; 1^e peloton, de 2^e tank, in de nieuwe uitvoering.

Op deze in het museum gemaakte foto is overigens te zien dat het registratienummer niet klopt. Op de koepel werd de naam van de tank aangebracht. Alle tanks van de pelotons hadden een naam van een fort of verdedigingswerk in Nederland. Ze waren dus niet herkenbaar aan de manier van benoemen met namen beginnend met A, B, of C enz., maar met namen van forten en vestingwerken.

De naam "HARSSENS" is ontleend aan het Fort Harssens, dat rond 1885 is gebouwd op de zandplaat "de Harsens" aan de monding van het Nieuwe Diep. Het had twee pantserkoepels met elk twee moderne (1884) kanonnen van

30,5 mm, de grootste welke ooit in Nederland op een fort hebben gestaan. In 1940 werd het door de Duitsers ontmanteld en omgedoopt tot "Widerstandsnest 106" (WN 106). In 1950 is het fort "onder de aarde verdwenen" bij de aanleg van de Nieuwe Haven in Den Helder. Op een deel van het fort werd een Havenkantoor gebouwd. Incidenteel werd het fort nog gebruikt voor oefeningen. In verband met de nieuwbouw van het bovenliggende havenkantoor is in 2009 een gedeelte van de droge gracht ontgraven en al het afval en puin geruimd. Het huidige havencoördinatiecentrum Den Helder staat dus op de plek waar vroeger "Fort Harssens" was gelegen.

De tanknamen waren:

1^e Peloton

A1 Erfprins
A2 Harssens
A3 Kornwerderzand
A4 Pampus
A5 ?

2^e Peloton

B1 Beneden Lent
B2 Boven Lent
B3 Pannerden
B4 Westervoort

3^e Peloton

C1 Sint Andries
C2 ?
C3 ?
C4 Loevestein

Stafpeloton

S1 Blauwkapel
S2 De Bilt
S3 Honswijk
S4 Lunetten
R1 (Bergingstank)

Honswijk en Lunetten waren de dozer-tanks. Andere namen die niet terug te vinden zijn op de koepels maar wel worden genoemd zijn: Crevecoeur, Rhijnauwen, Sint Job en Werkhoven. (J. Meijer www.shermantank.history)

De aanwezigheid van dit type tank gaf extra (artillerie)steun, zeker omdat er in eerste instantie nauwelijks artilleriestukken waren. Pas na de landing bij Soerabaja werden van de Engelsen de 25 pponder kanonnen overgenomen. Deze werden gretig ingedeeld en bij de "Artillerieafdeling" ingezet.

De op de tanks gemonteerde 105 mm houwitsers hadden als nadeel dat ze krombaanvuur afgaven. Het schieten met directe richting (vlakbaanvuur) was niet mogelijk. Ook waren de tanks te

zwaar voor de infrastructuur waarin ze moesten opereren. Het terrein rond de overigens bijzonder slechte wegen was te drassig. Hun inzet is dan ook beperkt tot het daar waar nodig geven van was artillerieschietsteun.

De tanks van de "1^e NL Mariniersbrigade" waren rechtstreeks vanuit Amerika meegekomen naar het voormalig Nederlands-Indië. Die verplaatsing is niet zomaar verlopen. De Amerikanen waren aanvankelijk erg enthousiast en ingenomen met de 1^e (NL) Mariniers Brigade. Maar toen op 15 augustus 1945 de Japanse overgave plaats vond en de Nederlanders er voor kozen zo snel mogelijk naar Nederlands-Indië te worden verscheept, sloeg die sfeer om. De Amerikanen weigerden mee te werken aan het zenden van troepen ter (her) kolonisatie of om opnieuw Nederlands-Indië te "organiseren". De brigade werd verscheept richting de Oost, maar werd door de Britten niet toegelaten. Eén bataljon slaagde er op 30 december 1945 in in Tandjongpriok bij Djakarta te debarkeren, (▼) maar de rest moest

naar Malakka, naar Ladang Geddes (▲) een klein plaatsje bij een oude rubberplantage (Dunlop) Daar bleven ze tot maart 1946, om pas op 10 maart 1946 te worden ontscheept in Soerabaja. Daar, ten zuid oosten van Kuala Lumpur, werd de brigade intussen versterkt met het tweede echelon uit Nederland.

Er waren veel hindernissen de weg naar de ontschepping in Soerabaja. Medio november 1945 vertrokken uit Amerika naar het voormalig Nederlands-Indië en na omzwervingen pas in maart 1946 in Soerabaja gedebatteerd. Daar in de haven van Soerabaja werd samen met eenheden van de Koninklijke Landmacht de "A" Divisie gevormd.

Medio 1947 begon de 1^e Politie Actie. Daarbij zijn op oost Java en Madoera diverse landingen uitgevoerd waarbij de tanks wel een rol speelden.

De echte "HARSSENS" (A2) rijdt hier uit een LST (Landing Ship Tanks) het strand van Pasar Putih op

De invoering en daarbij de inzet van tanks in Nederlands-Indië was dus de verdienste van het Korps Mariniers en niet van de Cavalerie. De Cavalerie kwam met lichte pantsering. Hun taak was dan ook een totaal andere en de organisatie was meer Brits georiënteerd. Later, bij de reorganisatie in 1948, is de "Tank Compagnie" vanwege kostenbesparing uitgefaseerd en is een deel van de tanks terug verscheept naar Nederland. Pas veel later, in Nederland in 1954, is een vijftal tanks van de "1^e NL Mariniers Brigade" alsnog overgedragen aan de Koninklijke Landmacht, waar ze werden ingedeeld bij de Artillerie. De overgebleven tanks zijn, met het achtergebleven materiaal van KNIL en KL, bij de soevereiniteitsoverdracht (27 december 1949) overgedragen aan het Indonesische leger.

De indeling bij de Artillerie was vanwege de 105 mm houwitser. De Sherman tanks die destijds waren ingedeeld bij de Cavalerie of bij de Pantsoerschool waren uitgerust met een 75 mm kanon.

▲ A3 Kornwerderzand

Granaten voor die kanonnen hadden een hoge aanvangssnelheid en volgden na het afvuren een vlakke baan. Het gebruik en bedoelde inzet was derhalve verschillend.

Binnen de 1^e NL Mariniersbrigade was ook een "Verkenningafdeling" (Verka),

welke was uitgerust met de pantserwagens M8 Greyhound. De commando-elementen, Commandant, Plaatsvervanger en Pelotonscommandanten waren louter (oud) cavaleristen. Daarover later meer.

Hans Steenmetz
Ritmeester (bd) der Cavalerie
Medewerker "Oorlogsmuseum Overloon".

S3 Blauwkapel

Foto's: Fotocollectie NIMH

MILITARY MODEL SHOP

DE ONE-STOP SHOP VOOR AL JE MODELBOUW WENSEN!

**DE militaire
modelbouw
specialist**

MET BIJNA 40 JAAR BOUW ERVARING

Naast opsturen kunnen de bestellingen
ook afgehaald worden in ons afhaalpunt.
Informeer naar openingstijden.

westereiland 97, 1671HZ Medemblik
info@militarymodelshop.nl 0031630400368

NIEUW BINNEN!!

55,-

55,-

45,-

42,50

**TWENOT LEDEN KORTING: 10% KORTING OP HET ASSORTIMENT
ALS JE JE REGISTREERT ALS KLANT**

ONZE MERKEN:

www.militarymodelshop.nl

DE SHERMAN TANKS VAN DE KL

Het voorgaande artikel biedt een goede mogelijkheid om iets dieper in te gaan op de Sherman tank binnen de KL. De eerste aanzet voor het gebruik van deze tank bij de KL was de oprichting van het proefeskadron Vechtwagens - zoals tanks toen officieel werden aangeduid - op 16 juni 1947. Op 1 november 1948 werd de naam gewijzigd in Depot Vechtwagens. Deze opleidings-eenheid was aanvankelijk uitgerust met de geheel verouderde Canadese Ram tank Mk II (►) en de minder verouderde Sherman M4A2 (►) met een 75 mm kanon en later ook met de Sherman M4A4 met een 75 mm kanon en de M4A4 met een 17 pond kanon. De KL bezat in de tweede helft van jaren veertig dus een scala aan Shermantanks, maar de meeste behoorden tot verouderde typen. Bovendien waren ze veelal in slechte staat of geheel versleten. Voor de opbouw van tankeenheden ten behoeve van de taken in NAVO-verband waren ze in ieder geval volstrekt ongeschikt. De van de Canadezen overgenomen tanks waren begin jaren vijftig bijna alle buiten dienst gesteld, op het laatst waren er nog vier M4A4 dozertanks.

Nederland zegde in oktober 1950 aan de NAVO toe dat de KL eind 1954 vijf divisies beschikbaar zou hebben. Deze toezegging werd geconcretiseerd in de Defensienota die in mei 1951 het licht zag. De bijdrage van de KL zou bestaan uit een legerkorps (1 Lk) met vijf infanteriedivisies die naar Amerikaans model werden georganiseerd. Deze eindtoestand zou overigens volgens de plannen niet in 1954 maar eind 1956 bereikt worden, maar werd uiteindelijk toch niet gerealiseerd.

De infanteriedivisie anno 1954 bestond onder meer uit een bataljon zware tanks en drie regimenten infanterie (regimentsgevechtsgroepen), elk met een eskadron zware tanks. Het legerkorps kreeg als onderdeel van de legerkorps-troepen een bataljon zware tanks en een verkenningsebataljon rechtstreeks

onder bevel, de laatste met onder meer een eskadron middelzware tanks.

Voor de uitrusting van deze eenheden waren, inclusief een oorlogsreserve van 10 %, ongeveer 835 tanks nodig. Het door de oorlog verarmde en economisch nog maar net opkrabbende Nederland miste voor die aanschaf ten enenmale de financiële middelen. Dat gold overigens voor de meeste Europese landen. De militaire hulp van de Verenigde Staten (VS), het Mutual Defence Assistance Program (MDAP), voorzag daarin. Er werd materieel en bijstand bij de opleidingen geleverd. Als eerste stap werd tussen 1950 en 1954 het bij de KL aanwezige, maar grotendeels verouderde of versleten tankbestand door de Verenigde Staten aangevuld door de levering van Shermantanks: 50 van het type M4A1 met een 76 mm kanon (►), 88 van het type M4A1 met een 75 mm kanon, 48 van de typen M4 en M4A3E8 (30 resp. 18) met een 105 mm houwitser en 20 Sherman M32 bergings-tanks.

Daarmee werd onder meer het eerste blijvend parate tankbataljon van materieel voorzien: het 4e Bataljon Zware Tanks dat op 1 juni 1953 werd opgericht. Ook enkele andere tankbataljons en zelfstandige tankeskadrons werden met deze Shermans uitgerust. Dit was een tijdelijke oplossing in afwachting van de nieuwe middelzware tank.

De 48 tanks met 105 mm houwitser werden ingedeeld bij de artillerie en de cavalerie. In 1954 nam de KL vijf M4A3E8 105 mm tanks (kentekens KX-17-72/17-76) over van het Korps Mariniers (of eigenlijk: het Ministerie van Oorlog nam ze over van het

Ministerie van Marine). Of deze bij de artillerie of bij de cavalerie werden ingedeeld is niet met zekerheid te zeggen. Er waren in 1954 twee zelfstandige batterijen veldartillerie met Sherman houwitsertanks, die echter al in 1956 werden vervangen door Britse 25-ponder kanonnen. Na 1956 waren alle houwitsertanks beschikbaar voor de cavalerie. Er waren toen drie verkenningsebataljons, een paraat en twee mobilisabel. Bij 101 Verkenningsebataljon was het aanvalseskadron uitgerust met Sherman houwitsertanks.

Er is een foto van een M4 105mm die is

uitgerust met een dozerblad en dat wijst er op dat een deel van de houwiterstanks, waarvan er meer dan genoeg waren, als zodanig is gebruikt. Naarmate in de loop van de jaren vijftig Centurion tanks beschikbaar kwamen werden de Sherman tanks uitgefaseerd. In 1960 werden de laatste Sherman gevechtstanks uit de bewapening genomen. De Sherman dozer tanks bleven tot 1964/65 in gebruik bij genie-eenheden, maar daarna viel het doek definitief.

De KL heeft twee M4A3 105 mm nog lang nadat de andere Shermans waren afgestoten als sleeptank gebruikt, beide in Amersfoort/Leusden. Eén bij de bergingsopleiding en een bij de tankwerkplaats, en beide ontdaan van de koepel. Het gaat om de KX-17-57 en de KX-17-71 (▼). Beide tanks heeft de KL als MDAP-hulp ontvangen en zijn dus niet ex Korps Mariniers.

De KX-17-71 is in 1975 ter gelegenheid van een jubileum van de Technische dienst weer voorzien van de koepel en heeft toen bij een reünie of Open Dag gereden op de Kromhoutkazerne. In 1976 is deze tank gebruikt bij de film "A Bridge too far" en daartoe voorzien van een houten insteekloop. De tank is in de film herkenbaar omdat waar de 105 mm schietbuis eindigt, een versmalling is te zien. Met deze insteekloop heeft de tank, die was toegevoegd aan de Geschiedkundige Verzameling van de Technische Dienst, jaren rondgereden. Ergens rond 2000 heeft de RCKL de

Drie van de 105 mm tanks welke van het Departement van Marine werden overgenomen in een loods bij de Marinierskazerne in Doorn. Op de koepel van de rechter tank staat de naam Blauwkapel. Helemaal links een M8 Greyhound pantserwagen.

tank onder haar hoede genomen. Tussen 1975 en begin deze eeuw was de tank niet voorzien van een Nederlandse registratie. Bij de RCKL heeft de tank de registratie KN-41-22 gekregen. Dit is een officiële KL-registratie, dus deze tank heeft nimmer de KL verlaten.

De andere tank, de KX-17-57, is pas in 1983 uit het bestand van de KL afgevoerd en toen, zonder motor en met als naam C1 Sint Andries, als monument opgesteld in de Van Braam

Houckgeest kazerne. Daarna is deze op enig moment overgedragen – al dan niet in bruikleen – aan het Marshall-museum. Vandaar is de tank in Overloon terechtgekomen, waar hij de naam "Harssens" heeft gekregen.

Dit artikel is een bewerking van een deel van het artikel van Sander Ruys over de Centurion tank in het Nederlandse leger dat is verschenen in Armamentaria 2002. Onze dank voor zijn toestemming dit artikel te gebruiken.

Foto's: Fotocollectie NIMH

(▲) Sherman M4, 105 mm, vvss

PANZERSPÄHWAGEN LUCHS

De laatste operationele uitvoering van de Panzerkampfwagen II verscheen in 1943 met als benaming Panzerspähwagen "Luchs" (2cm KwK 38). Hij was ontworpen als rupsvervanging voor de vierwielige Sd.Kfz.222 serie pantser-voertuigen. Het was een logische stap in de richting van een grotere mobiliteit en pantserbescherming door het gebruik van een bestaand chassis, hoewel uiterlijk gemodificeerd, van een anders afgedankt voertuig.

Het is duidelijk dat dit voertuig niet werd beschouwd als de laatste of beste oplossing voor een gepantserd verkenningvoertuig, omdat de ontwikkeling doorging voor een groter, sterker en beter gepantserd voertuig voor dit doel. De chaotische situatie aan het eind van de oorlog maakte aan die ontwikkelingen een einde, evenals aan de productie van de "Luchs".

De Panzerspähwagen "Luchs" verschilde in uiterlijke details veel van zijn voorgangers, de lichte tanks. In plaats van de met een kwart-ellips bladveer geveerde kleine loopwielletjes heeft het voertuig een verbetering van de overlappende loopwielen met torsievering zoals gebruikt en ontwikkeld bij de half-rupsvoertuigen en de Panther en Tiger tanks. Met dit onderstel kon sneller worden gereden met een niet te strak gespannen rups door de betere geleiding van het bovenste gedeelte van de rups door de overlappende loopwielen. Door het grotere aantal torsiestaven, die dichter bij elkaar zaten, werd ook een betere terreinvaardigheid verkregen en

bij de halfrupsen en de Panther en Tiger tanks. Modder en sneeuw werden tussen de beide loopwielen opgesloten, waardoor de druk op de rupsen werd vergroot. Het gevolg was een grotere slijtage en soms kapotte torsiestaven of rupsbreuk.

De romp van de Luchs laat de uiteindelijke ontwikkeling van de Pz.Kpfw.II zien. Vergroot en uitgevoerd van gladde, gelaste staalplaat, gaf de Luchs een grotere binnenruimte aan de bemanning. Vooral omdat de aan de buitenkant aangebrachte kisten en rekken zorgden voor aanvullende bergruimte voor reserve-onderdelen en uitrustingsstukken. Het voertuig had vier bemanningsleden, waarvan er twee voorin de romp waren geplaatst: de bestuurder links en de radioman rechts. Normalerweise was in Duitse voertuigen de radioman ook degene die de frontmitrailleur bediende. Omdat de radio-uitrusting echter zo groot was en vóór de radioman was geplaatst, was er geen ruimte meer voor een frontmitrailleur. Dit kwam natuurlijk ook omdat er een man meer werd meegenomen dan in de oude Pz. Kpfw.II, waar alleen de bestuurder voorin de romp zat. Deze extra man was ook de reden voor de extra bepak-

was het rij-beeld op on-effen terrein rustiger.

Er waren aan dit systeem echter ook nadelen verbonden. Deze traden ook op

kingsruimte die aan de buitenkant van de romp was gecreëerd. En bovendien de reden dat de romp was vergroot.

De toren volgde de stijl die al bij de eerdere Panzer II werd gebruikt. De commandant zat links en de schutter rechts, met tussen hen het 2cm KwK. De optische uitrusting was recht voor de schutter geplaatst, de commandant had

een 7,92 mm MG34 recht voor hem. Op deze plaats kon hij het kanon herladen en storten opheffen, naar gelang de situatie dat vereiste. Het kanon moest door de commandant worden herladen omdat het een linkse voeding had en de tien-schots magazijnen links moesten worden ingebracht.

De toren is van binnen vrij smal en je staat verbaasd over de bemanning die deze ruimte moest delen met een 2 cm KwK. Dit kanon, de hoofdbewapening, was uiterlijk gelijk aan het 2cm FlaK 38 luchtdoelkanon. Het automatisch vuren was echter wel veranderd in halfauto-matisch om beter aan de eisen van een verkenningvoertuig te voldoen. De beperkt beschikbare ruimte in de toren verhinderde het gebruik van de twintig-

schots magazijnen van het luchtdoelkanon. Daarom werden de tien-schots magazijnen gebruikt die ook in de Sd.Kfz.222 pantserwagens werden gebruikt.

Omdat de toren relatief licht was werd hij met handkracht gedraaid. De hendel om de toren te draaien zat aan de rechts van de schutter, had een pistoolgreep en werd in het horizontale vlak gedraaid. In de pistoolgreep zaten ook de trekkers voor de beide wapens van de toren. Het elevatiewiel om de hoogterichting van het kanon te verstellen zat links van de schutter en draaide in een verticaal vlak. Het was aangebracht onder de affuit van het 2 cm kanon. De veiligheidsvergrendeling van de beide wapens zat aan de linkerzijde van het kanon en werd door de commandant bediend. Gevechtsmunitie in de vorm van geladen magazijnen was aan beide zijden van de romp in rekken opgeslagen. Het voertuig had ongeveer de

dubbele hoeveelheid munitie aan boord als de vroegere Pz.Kpfw.II.

De toren had geen vloer of mand, de

torenbemanning draaide met de toren mee in twee stoelen die aan de toren waren bevestigd. Er was maar weinig vrijheid voor de voeten omdat de aandrijf-as de romp bijna in tweeën deelde. Als de toren recht vooruit stond konden de luiken van de beide bemanningsleden voorin de romp niet worden

geopend, dus dan moesten zij de tank door de toren verlaten.

De eerste productieserie van de Luchs telde 100 stuks. Na enige tijd zijn er ook nog 31 voertuigen gebouwd met een 5 cm kanon. Het is niet makkelijk om aan te geven door welke eenheden de Luchs is gebruikt. Volgens het organisatieschema van de "Fallschirm Panzer Division Hermann Göring" was er in die divisie een verkenningsbataljon dat een compagnie met 17 Panzerspähwagen "Luchs" had. Uit foto's blijkt bovendien dat een of meer Waffen-SS pantserdivisies tijdens de gevechten in Frankrijk in juni 1944 "Luchsen" gebruikten. Een van deze voertuigen maakt nu deel uit van de collectie van het Tank Museum in Bovington.

Bron: DE TANK nr. 50, oktober 1984.

Auteur: vermoedelijk John Janse.

www.modelbouwenzo.nl

**NIEUWE
WINKEL**

- Webshop en eigen winkel in Hoorn
- 100% topkwaliteit en topmerken
- Persoonlijke service en vakkennis
- Scherpe prijzen en aanbiedingen
- Snelle levering met Track & Trace

**Bezoek ook eens onze nieuwe winkel:
Kerkplein 13, 1621 CX te Hoorn**

**Plastic Model Kits, verf & accessoires, tools,
Airbrush, Weathering, Diorama's, lijm etc.
Alles voor uw modelbouwhobby!**

Email naar info@modelbouwenzo.nl
of bel ons op tel. 06 - 101 684 56
voor vragen en meer informatie

**Uitgebreide collectie van topmerken
Tanks, geschut, tracks, wheels en ammo
Exclusieve modellen en upgrade-sets (o.a. Eduard)**

Bekijk ons volledige assortiment op de website
www.modelbouwenzo.nl

**TWENOT
LEDEN
7,5%
KORTING**

AUB: voordat u bestelt eerst een
account aanmaken en dan
accountnummer doorgeven op:
info@modellbaukoenig.de

TAK2050

TAK2066

**PRE-
ORDER
ARTIKEL**

TM4629 **Leopard 2 Revolution I**
Maart / April verkrijgbaar

RYE0511 - April verkrijgbaar

AH35A012 **Panther II**
**Zoals hij ooit ontworpen is. Met de romp
zoals hij gebouwd is en de koepel zoals hij
gepland is.**
eind Maart verkrijgbaar

WWW.MODELLBAU-KOENIG.DE

GRATIS VERZENDING Voor bestellingen boven de €150,- (naar Nederland)

Site in:

De T-54 en T-55 waren in de jaren '50, '60 en '70 de primaire gevechtstanks van de Warschaupactlanden. Beide verwante typen vormen samen tevens de meest geproduceerde tank uit de geschiedenis en in ieder geval de T-55 wordt nog steeds gebruikt. Beide tanks zijn veel geëxporteerd en ook in sommige exportlanden geproduceerd. De T-54 en T-55 behoren tot de categorie middelzware tanks en hebben als hoofdbewapening een 100 mm kanon. Beide typen hebben een mitrailleur van 7,62 mm coaxiaal en een 7,62 mm frontmitrailleur. De T-54 heeft bovendien een mitrailleur van 12,7 mm tegen luchtdoelen. De bewapening van de T-54 en T-55 wordt gecompleteerd met infraroodrichtapparaatuur. Beide typen kunnen met behulp van een gevechtssnorkel ongeveer 5 meter diep water doorwaden. De tanks zijn moeilijk van elkaar te onderscheiden en vele T-54's zijn tot de T-55-standaard verbeterd. Beide tanks zijn herkenbaar aan de grotere tussenruimte tussen het eerste en tweede loopwiel.

Geschiedenis

T-44

In 1943 werd tijdens de Tweede Wereldoorlog vanuit de T-34/85 de T-44 ontwikkeld. Het doel was een middelzware aanvalstank te bouwen die, net als de T-34 in 1941 en 1942, bestand zou zijn tegen het vuur van de meeste Duitse tanks. De nieuwe tank presteerde even goed als de uitstekend geble-

Het prototype van de T-44 naast een door de Russen buitgemaakte Duitse Panther tank. Er is wel enige overeenkomst tussen de twee tanks, die in zekere zin beide uit de T-34 zijn voortgekomen. De T-44 is bewapend met een 100 mm kanon en heeft een

Een T-54-1 model 1946 in een defensieve positie. De mitrailleurtorentjes op de beide spatborden zijn duidelijk zichtbaar.

ken T-34/85 en had bovendien een veel beter pantser. De toren kon echter geen zwaardere kanon dragen dan dat een met een kaliber van 85 mm en dus ging de verdere ontwikkeling niet door. Van de T-44 werden slechts 1.823 exemplaren gebouwd.

T-54

Experimenten met de T-44 leidden in 1945 tot het Obiekt 137 prototype dat later de productieaanduiding T-54 zou krijgen. Deze tank had een 100 mm kanon en was beter bewapend en gepantserd dan zijn Westerse rivalen, de Britse Centurion en de Amerikaanse M26 Pershing. In april 1946 werd het type goedgekeurd; de productie begon in 1947 te Nizjni Tagil. In 1948 werd ook een productielijn opgestart in Charkov. Tijdens beproevingen bij eenheden in Wit-Rusland bleek echter dat de eerste productieversie, de T-54-1 of T-54 model 1946, te onbetrouwbaar was. Nadat er zo'n 1.200 van waren gemaakt werd de fabricage stilgelegd.

In 1949 kwam de productie op gang van een verbeterd type, de T-54-2 of T-54 model 1949. Dit model had een geheel nieuwe toren die van voren was afgerond zonder uitstekende overhang en de mitrailleurs op de spatborden van het eerste model waren verdwenen.

Er zijn er tot 1952 zo'n 2.500 van gebouwd. In dat jaar werd het derde model geïntroduceerd, de T-54-3 ofwel T-54 model 1951. Bij dit type verdween ook de overhang aan de achterkant van de toren. Nadat er zo'n 6.000 van waren gemaakt werd het in 1955 opgevolgd door de T-54A, de productieversie van het Obiekt 137G project van ingenieur L.N. Kartsew. Het was een poging het type van vele moderne snuffjes te voorzien om zo een technologische voor-sprong te bereiken, vooral wat betreft de tactische mobiliteit. Het model had verticale kanonstabilisering, een waadvermogen van vijf meter door middel van een snorkelsysteem en een infrarood-nachtzichtkijker voor de chauffeur. De T-54A kon al zonder voorbereidingen door 1,4 meter diep water rijden; met de snorkeluitrusting kon hij met 2 km/u door 5,5 meter diep water. Het kostte echter wel ongeveer een half uur om die uitrusting te installeren.

Tot in 1957 werden er in de Sovjet-Unie ca. 4.800 van gebouwd, maar ook de bondgenoten kregen van Chroesjtsjov toestemming om in plaats van de verouderde T-34 dit type in productie te nemen: Polen zou van 1956 tot 1958 2.855 T-54's bouwen en Tsjecho-Slowakije van 1958 tot 1966 2.610.

T-55A met snorkel

China bouwde de T-54A vanaf december 1958 als Type 59.

In juni 1955 werden drie Obiekt 137G2 prototypen beproefd die ook horizontale kanonstabilisering en torenaandrijving hadden. In 1957 werd dit type in productie genomen als de T-54B, bewapend met het D-10T2S kanon. Vanaf april 1959 werd het type verbeterd met een infraroodvizier voor de schutter en de commandant. Het werd ook in Tsjecho-Slowakije en Polen geproduceerd als de T-54AM. Van de T-54B (▼) zijn er in de

Sovjet-Unie ongeveer tienduizend gemaakt. Samen met de 5.465 T-54's in de andere Warschaupactlanden en zo'n 9.000 van de overeenkomstige versie van het Type 59 in China was de totaalproductie van de T-54 een kleine 40.000 tanks.

T-55

In oktober 1955 werd het Obiekt 155-project gestart met als oorspronkelijk

hoofddoel een tank te ontwikkelen die beter bestand was tegen de effecten van nucleaire aanvallen. Het voertuig kreeg hiervoor een filtersysteem met overdruk om met radioactief stof besmette lucht buiten te houden. Het interieur was echter niet luchtdicht waardoor de bemanning in nucleair, chemisch of

biologisch vervuilde gebieden toch beschermingspakken moest dragen. Uiteindelijk resulteerde dit project in een volledige modernisering van de T-54: een nieuwe V-55 motor, een nieuwe transmissie, vergroting van de munitievoorraad, nieuwe loopwielen en een geheel nieuwe toren met zwaarder zijpantser (130 mm in plaats van 110 mm). Dit type werd in mei 1958 aanvaard als de T-55.

Uiterlijk lijkt de T-55 sterk op de T-54. De verschillende gietvorm van de toren wijkt slechts subtiel af van het eerdere

type; een opvallend onderscheidingspunt is het ontbreken van de koepelvormige rookafzuiger vooraan op het dak van de toren. Op zich rechtvaardigden de veranderingen geen heel nieuwe typeaanduiding en de meeste experts behandelen de T-54 en T-55 als waren zij één en dezelfde tank. De reden voor de

naamsverandering was politiek: Chroesjtsjov had tegen de zin van het leger de productie van zware tanks laten stopzetten en hij moest nu de indruk wekken dat de overblijvende middelzware tanks zo modern mogelijk waren. De T-55 was in productie van juni 1958 tot juli 1962, waarna de fabricage werd stilgelegd ten bate van de T-62, een via de Obiekt 165 en 166 prototypen van de T-55 afgeleide tank. Kort daarop werd

echter besloten om naast de T-62 de T-55 toch ook weer in productie te nemen. Dat was nodig omdat het type aan snelle slijtage onderhevig was. Naast volledige herbouw van bestaande voertuigen zodra ze 7.000 km op de teller hadden staan, bleek het noodzakelijk om aan meer parate eenheden steeds weer gloednieuwe tanks beschikbaar te stellen om de inzetbaarheid van hun T-55's op peil te houden.

In 1961 begon het Obiekt 155A-project dat als doel had de tank tegen straling te beschermen. Hiervoor werd het voertuig voorzien van een interne en ten dele externe voering van plastic, geïmpregneerd met lood. Het machinegeweer in de romp werd weggelaten.

Deze versie werd in augustus 1963 als de T-55A (▲) bij de tankfabriek van Omsk in productie genomen. Hoewel de jaarproductie relatief laag lag, werd de T-55A toch het meest gebouwde model, want de fabricage werd pas in 1977 beëindigd. Het type werd langzaam verbeterd. Zo bouwde men vanaf 1974 een laserafstandsmeter in.

Gedurende de jaren zeventig was het merendeel van de nieuw gebouwde tanks bestemd voor de export. De totale productie van de T-55 in de Sovjet-Unie duurde van 1958 tot 1977 en beliep tussen de 27.500 en 30.000 tanks. Vanaf 1958 bouwde Polen naast de T-54 eveneens de T-55. In 1964 ging men over op de T-55A, die tot 1979 werd gebouwd. De totale Poolse T-55 produc-

tie was zo'n 7.000 tanks. Het langst duurde de productie in Tsjecho-Slowakije: van 1958 tot 1982 werden daar exact 3.377 T-55's en 5.100 T-55A's gebouwd. De Poolse en Tsjechische tanks waren veel beter afgewerkt dan de Russische en werden daarom veel gebruikt voor de export naar wat rijkere landen. Daarnaast bouwde Roemenië ongeveer 400 TR-580 tanks, een afgeleid type.

De totaalproductie van de T-55 beliep zo een kleine 45.000 tanks; van de T-54/T-55 serie als geheel 85.000, zelfs als we de ruim 20.000 voertuigen van latere Chinese typen niet meerekenen. Daarmee is deze tankserie verreweg de meest gebouwde uit de wereldgeschiedenis.

Beschrijving

De bedoeling van het oorspronkelijke ontwerp was het scheppen van een tank die in vuurkracht, bepantsering en mobiliteit superieur was aan de Duitse tanks en tegelijk eenvoudig genoeg om goedkoop in massa geproduceerd te kunnen worden. De T-54 was in dit opzicht een bijzonder geslaagd ontwerp: met een 100 mm kanon en 205 mm torenpantser was het type beter gepantserd en bewapend dan de beruchte Königstiger en hij woog met zijn 36 ton gevechtsgewicht maar iets meer dan de helft van het Duitse monster. Met 48 km/u was de mobiliteit voor die tijd vrij goed en het lage gewicht zorgde ook voor een redelijke strategische mobiliteit: de tank was makkelijk via het spoor te vervoeren en had een goed rijbereik van zo'n 400 kilometer. De kosten per stuk werden in die tijd geschat op het equivalent van slechts US\$ 50.000.

Het Sovjet tankontwerp van de late jaren veertig had een duidelijke voor-sprong op dat van de Westerse mogelijkheden: de Britse Centurion toonde nog duidelijk dat hij het resultaat was van de slechte Britse ontwerporganisatie tijdens de Tweede Wereldoorlog en de M47 Patton dat de Amerikanen, relatieve nieuwkomers op dit gebied, geneigd waren veel te ambitieuze projecten op te starten, waarbij de ontwik-

kelingsproblemen opgelost werden door te zware en ruime eindontwerpen te tolereren.

Oorspronkelijk werd gedacht dat de T-54 frontaal goed bestand was tegen het Britse 83,4 mm kanon of het Amerikaanse 90 mm kanon. In de praktijk bleek het pantser echter te licht en van bedenkelijke kwaliteit. In de Vietnam oorlog bleek de T-54 (gebruikt door Noord Vietnam) bijzonder kwetsbaar te zijn voor niet alleen het 90 mm kanon van de M48 Patton en de M72 LAW antitank raketten van infanterie, maar ook voor het 76 mm kanon van de door Zuid Vietnam gebruikte M41 Walker Bulldog lichte tank. De M41 bleek in tank tegen tank gevechten zelfs superieur aan de T-54. Ook tijdens andere conflicten waarin de T-54 het opnam tegen tanks van westerse afkomst hadden deze nooit moeite om het Russische pantser te doorboren.

De T-54 had die voorsprong enkel door zich sterk te specialiseren, m.a.w. zich te beperken tot wat voor zijn primaire taak strikt noodzakelijk was. Het was een pure aanvalstank, voornamelijk geoptimaliseerd voor het doorbreken van zwaar versterkte stellingen. De toren, in zijn derde ontwerp vaak vergeleken met een gehalveerd ei, had een vrijwel ideale vorm. Dit ging echter ten koste van de munitievoorraad en de werkruimte voor de bemanning. De relatief lichte tank had een heel laag silhouet, zelfs één meter lager dan de Amerikaanse M60 Patton. Voor een aanvalstank was dit nuttig omdat daardoor de kans geraakt te worden sterk afnam. Maar het maakte hem ongeschikt voor het ontmoetingsgevecht: de bemanning zat zo krap dat de vuursnelheid niet hoger was dan zo'n vier schoten per minuut, de helft van wat een Westerse tank haalde. De commandant was ook niet in staat de omgeving goed te observeren: de ontwerpers hadden de afgeronde torenvorm niet willen bederven door een hoog uitstekende commandoepel aan te brengen.

Voor de verdediging was de tank vrijwel onbruikbaar. Hij had slechts een stadiametrische afstandsmeter: de schutter moest het doel vergelijken met een in de vizierkijker gegraveerd richtkruis om via de schijnbare grootte de afstand te schatten. De trefzekerheid op wat langere afstand was hierdoor erg slecht en dit kon niet worden gecompenseerd door veel munitie te gebruiken want die was niet voldoende voorradig. Het type kon dus niet met succes over een open schootsveld een vuurduel aangaan met vijandelijke tanks. Door de platte toren kon het kanon slechts drie graden dompen, waardoor de tank zich niet op de helling achter een heuvelrug gedekt kon opstellen. Om vuur uit te brengen moest hij zich op de top van de heuvel helemaal blootgeven. Het was hierdoor ook onmogelijk op een flexibele wijze het vertragend gevecht te voeren. Daarvoor

kon de T-54 alleen vanuit een hinderlaag nog enigszins nuttig worden gebruikt.

Zelfs wat betreft de strategische mobiliteit had men aan een laag basisgewicht prioriteit gegeven: het volle rijbereik van 600 kilometer kon slechts worden gehaald door het aanbrengen van externe ongepantserde brandstoftanks. Die vormden evenwel geen groot gevaar omdat dieselolie niet snel ontbrandt. De Israëli's ontdekten overigens later dat deze tanks met fosforgranaten toch wel in brand konden krijgen. De latere T-55 had zelfs een rijbereik van 500 km en 715 km met externe brandstoftanks van 200 liter.

De T-54 was eigenlijk ontworpen voor de omstandigheden tijdens de Tweede Wereldoorlog. In het midden van de jaren vijftig waren de verhoudingen echter heel anders komen te liggen. De vredesproductie was veel lager en er zou dus een wat duurdere tank gemaakt kunnen worden. De Russische legerleiding was ietwat ongelukkig met de vele beperkingen. Ook de politieke leiding was ontevreden. Als het belangrijkste wapensysteem van het leger dwong een aanvalstank als de T-54 de tactiek te veel in een offensieve richting. Dat maakte de NAVO onnodig nerveus, wat slecht paste in Chroesjtsjov's buitenlandse politiek van "detente" (ontspanning). Omdat de tank ongeschikt was voor de verdediging, zou men zelfs moeten vrezen dat de NAVO in tijden van spanning een succesvolle preventieve aanval zou kunnen uitvoeren op de Sovjet bezettingsmacht in Oost-Duitsland en dat kon er weer toe leiden dat Rusland zich gedwongen zou zien als eerste in de aanval te gaan. Het type gold dus als een ongewenste destabiliserende factor. De bezwaren van het leger zorgden ervoor dat op de latere modellen van de T-54 en op de T-55 modernere technologieën mochten worden toegepast. Het Rode Leger gebruikte eerder dan het Westen infraroodkijkers en snorkeluitrusting.

De politieke bezwaren resulteerden vanaf 1955 in de ontwikkeling van de meer geavanceerde T-64 (later doorontwikkeld tot de T-80). De T-55 zelf werd doorontwikkeld tot de T-62 (feitelijk een T-55 met 115 mm kanon). Hoewel de T-54/55 in een 1 op 1 gevecht duidelijk inferieur was aan westerse tanks had hij ook voordelen. De T-54/55/62 kon door zijn lage prijs en eenvoudige *low-tech* ontwerp gemakkelijk in enorme aantallen worden geproduceerd en paste daarom uitstekend binnen de Russische doctrine van kwantiteit, waarin superieure vijandelijke tanks werden overweldigd door grotere aantallen eenvoudigere tanks. Een doctrine die eerder al succesvol was toegepast met de T-34. Daarnaast was de T-54/55/62 door dit eenvoudige ontwerp gemakkelijk te onderhouden en te bedienen. Hij was in een 1 op 1 gevecht in het nadeel, maar voor de prijs van één westerse tank konden meerdere T-54/55s worden gebouwd. De kracht van de T-54/55/62 lag in hoeveelheid!

Modernisering

In de loop van de jaren zestig begon de T-54/55 serie steeds meer verouderd te raken. Aan de nieuwe antitankwapens van het Westen werd de minimeis gesteld dat ze een T-55 eenvoudig moesten kunnen vernietigen. Door die toegenomen kwetsbaarheid kon het

type zijn rol als aanvalstank vanaf 1970 niet goed meer vervullen. Op dat moment bestond echter nog driekwart van het tankarsenaal van de Sovjet-Unie uit T-54/55's; in 1986 was dat nog altijd een kleine veertig procent. Hoewel het type bij de meest parate eenheden werd uitgefaseerd, werden de vervangen tanks in mobilisatiecomplexen opgeslagen om in geval van oorlog als reserve dienst te doen. Het numerieke overwicht van het Warschaupact berustte voornamelijk op de mogelijkheid met dit materieel reservedivisies op de been te brengen. Omdat de manschappen ervan bestonden uit oudere reservisten die alleen na maanden herhalingsoefening serieus inzetbaar zouden zijn, was de verwachte gevechtskracht van deze eenheden gering. Des te belangrijker was het dat hun wapens een redelijke effectiviteit bleven behouden. Besloten werd dus de bestaande T-54/55's te moderniseren.

Bij de bondgenoten was de behoefte tot modernisering nog veel dringender. Door het toenemende wantrouwen van het Rode Leger tegenover de satellietstaten kregen die pas laat toestemming de T-72 in te voeren. Zelfs toen het Warschaupact opgeheven werd was nog altijd de meerderheid van hun tanks van het T-55-type. De modernisering vond plaats op het moment dat de tank

toch al aan herbouw van de verslijtbare onderdelen toe was. Dan werden altijd motor, versnellingsbak, transmissie en de torsiestaven vervangen. In het midden van de jaren zestig werden de T-54's en T-54A's op T-55 standaard gebracht. Ze kregen daarbij de aanduiding T-54M respectievelijk T-54AM. In 1967 werd sterk verbeterde munitie ingevoerd. De subkaliber 3UBM6-granaat verving de ouderwetse BR-412 pantsergranaat, waardoor de doorslag op twee kilometer bijna verdubbelde tot 290 mm pantserstaal en ook de trefzekerheid op middellange afstand sterk toenam. Vanaf 1972 werden er ook weer zware luchtdoelmachinegeweren op de koepel geplaatst als wapen tegen antitankhelikopters (zie de foto op de vorige pagina), nadat ze eind jaren vijftig waren weggelaten omdat de straaljagers van die tijd toch te snel waren. Vanaf 1974 kregen de tanks een laserafstandsmeter, zodat de T-54/55 nu ook op langere afstand het gevecht konden aangaan.

Eind jaren zeventig nam de belangstelling van het leger voor de T-54/55 sterk af. Men verkwistte de steeds schaarsere middelen liever niet aan het opknappen van oud roest. Dit veranderde echter door het aantreden van de nieuwe Amerikaanse president Ronald Reagan. De internationale verhoudingen verkoelden weer en de politieke leiding achtte het geraden althans de illusie te scheppen dat de reserve-eenheden hun gevechtskracht behielden. Op 25 juli 1981 werd het besluit genomen 2.200 T-55's geheel te moderniseren. De herbouwde tanks zouden ingezet moeten worden in Afghanistan, waar veel verliezen werden geleden tegen de guerrillastrijders en er vooral behoefte bleek te bestaan aan bescherming tegen lichte raketwerpers. In april 1983 werd een ontwerp van het bureau in Omsk aanvaard en kort daarop begon de herbouw tot T-55M dan wel T-55AM. Deze versie had een modulair laminaatpantser bestaande uit een drie (romp) of zes (toren) centimeter dikke stalen buitenlaag met daarachter

zes stalen platen met daartussen steeds drie centimeter polyurethaan, een goedkope methode om de bescherming van de voorkant van de tank tegen staafpenetratoren op 380 mm staalequivalentie te brengen en 450 mm (410 bij de romp) tegen holle lading wapens. Dit noemde men ook wel het browi- ofwel wenkbrauw-pantser, omdat de modules aan de voorkant van de toren op twee wenkbrauwen leken. De officiële codenaam was BDD. Ook het mechanische deel (motor, rupsbanden en torsiestaven) werd geheel vernieuwd. Daarnaast kreeg de tank een echt vuurleidingsysteem. Bij sommige tanks werd dat aangepast voor het geleiden van de GK116 Bastion anti-tankraket, die uit de kanonloop kon worden afgevuurd. Met een bereik van vier kilometer en een doorslagvermogen van 750 mm was de T-55 nu op de lange afstanden echt gevaarlijk, maar de prijs daarvoor was hoog: twee raketten waren even duur als de hele tank.

De Warschaupact bondgenoten waren zeer geïnteresseerd in de verbeteringen en pasten ze als de T-55AM2 in veel groter aantal toe dan de Sovjet-Unie zelf. Hun tanks waren vanaf 1985 soms ook voorzien van een parallel beschermingssysteem: het Kontakt explosief-reactief pantser dat bestond uit dozen met explosieven die op de buitenkant van de tank werden gemonteerd en die door te ontploffen wanneer ze door de straal van een holle lading kop werden geraakt, de werking daarvan sterk verminderden. Tanks die zo waren uitgerust worden door sommige bronnen wel van een cyrillic B in hun code-naam voorzien, voor "wzriwnoj", ("explosief"). In het Engels geeft men dat weer met een "V".

Een T-54B in Praag, bij de inval in Tsjecho-Slowakije, mei 1968

Een heel speciaal project werd in 1977 door ingenieur A. Sjoepinow begonnen: de Kompleks 1030M-01 ofwel, minder fijngevoelig, de Drozd geheten (letterlijk "lijster", maar via de secundaire betekenis van het Engelse *thrush* verwees het naar spruw): een actieve bescherming tegen binnenkomende raketten. Aan iedere zijde van de toren zijn vier 107 mm lanceerbuizen bevestigd en deze hebben per vier een eigen radarsysteem dat de aankomende raketten waarneemt. Zijn die op zeven meter afstand gekomen dan wordt een raketje afgevuurd dat een brisantkop voortstuwt welke na 2,7 meter ontploft en waarvan de scherven geacht worden de vijandelijke raket te vernietigen. Het systeem beschermt slechts een sector van 80° in de breedte en 26° verticaal in de richting van de voorzijde van de toren. Het systeem kende daarbij een aantal tekortkomingen. Zo schatte de radar, die slechts op voorwerpen met een snelheid lager dan 700 m/s moest reageren, bedreigingen niet goed in en waren de ladingen ook gevaarlijk voor de tank die ze afvuurde. De Drozd werd door het leger verworpen. In 1981 en 1982 lieten echter de mariniers, die hun landingsvaartuigen niet wilden aanpassen aan de T-72, in Lvov 250 tanks ombouwen tot T-55AD. Eind jaren tachtig werden

hun Drozd-systemen weer vervangen door explosief-reactief pantser. Een aantal systemen is verkocht aan China en in het Midden-Oosten.

Gebruikers

De T-54/55 werd eerst veel gebruikt door de landen van het Warschaupact. Midden jaren zeventig vormde het model samen met de T-62 ongeveer 85% van het Russische tankarsenaal. In de Sovjet-Unie werd de T-55 vanaf 1962 bij de parate eenheden geleidelijk vervangen door de T-62; vanaf 1988 werden de meeste overblijvende tanks in het kader van het CFE-verdrag omgebouwd of vernietigd, zo'n 16.000 stuks. In het

T-54 in Afghanistan ▼

Europese deel van de Sovjet-Unie waren er in 1990 nog 1.593 T-54's over en 3.130 T-55's; in 1996 waren die aantallen voor Europees Rusland al geslonken tot 5 en 38. Men gebruikt nu voornamelijk de T-72 en T-80. Ook bij de meeste voormalige satellietstaten is de tank vrijwel geheel uitgefaseerd, maar bij de kleinere GOS-staten is hij nog wel in gebruik. Afgezien van de Chinese tanks zijn er nog een kleine 20.000 in dienst bij Derde Wereld landen.

Israël maakte tijdens de Zesdaagse Oorlog in 1967 en de Jom Kipoeroorlog in 1973 meer dan 1.000 T-55's buit op Syrië en Egypte. Ze kregen een 105 mm standaardkanon en een nieuwe motor en werden onder de naam Tiran-5 tot

begin jaren negentig gebruikt door reserve-eenheden. Daarna werden de meeste verkocht aan Derde Wereld landen.

De gebruikers waren of zijn Afghanistan, Albanië, Algerije, Angola, Azerbeidzjan, Bangladesh, Belarus, Bosnië en Herzegovina, Bulgarije, Cambodja, de Centraal-Afrikaanse Republiek, China, Congo, Egypte, Estland, Ethiopië, Finland, Georgië, Guinee, Hongarije, India, Iran, Irak, Israël, Jemen, Joegoslavië, Noord-Korea, Laos, Libanon, Libië, Macedonië, Malawi, Mauritanië, Mongolië, Mozambique, Namibië, Nicaragua, Nigeria, Oeganda, Oezbekistan, Oost-Duitsland, Pakistan, Peru, Polen, Roemenië, Rusland, Slowakije, Slovenië, Somalië, Sri Lanka, Soedan, Syrië, Tanzania, Togo, Tsjaad, Tsjechië, Oekraïne, Vietnam, Zambia en Zimbabwe.

Volgens de meest recente Military Holdings-opgave die lidstaten aan de VN kunnen doen, bezaten in 2005 de volgende staten T54/55's: Oostenrijk (twee T-55AM2's), Hongarije (één T-55), Polen (zeven T-55's), Roemenië (716 T-55's; 227 TR-580's). De meeste landen doen echter geen opgave of specificeren niet. Estland, Letland en Litouwen gaven aan in het geheel geen MBT's meer in dienst te hebben.

Varianten

1. OT-55: Vlammenwerper
2. MT-55A: Bruggenlegger
3. T-54-T en VT-55A: Bergingsvoertuig
4. ZSU-57-2: Luchtafweertank

Operationele geschiedenis

- Hongaarse Opstand (1956)
- Vietnam oorlog (1957-1975)
- Zesdaagse oorlog (1967)
- Praagse Lente (1968)
- Indo-Pakistaanse oorlog (1971)
- Jom Kipoer oorlog (1973)
- Tweede Chimurenga (1971-1979)
- Angolese Burgeroorlog (1974-2002)
- Afghaanse oorlog (1979-1989)

- Irak-Iran oorlog (1980-1988)
- Golfoorlog van 1990-1991
- Oorlogen in Joegoslavië (1991-1999)
- Eerste Tsjetsjeense oorlog (1994-1996)
- Eerste Congolese oorlog (1996-1997)
- Congolese Burgeroorlog (1998-2002)
- Tweede Tsjetsjeense oorlog (1999-2002)
- Oorlog in Afghanistan (2001)
- Irak oorlog (2003)
- Syrische Burgeroorlog (2011)

Technische gegevens T-54/T-55

Bemanning: 4
Lengte: 6,2 m

Breedte: 3,6 m
Hoogte: 2,32 m
Gewicht: 40,5 ton
Pantser toren: 205 mm
Hoofdbewapening: 100 mm D-10T2S kanon
Secundaire
bewapening: 2x 7,62 mm MG
12,7mm-luchtafweer
Motor: 38,88 l 12 cilinder diesel;
620-690 pk
Snelheid: 50 km/u op de weg
35 km/uur in het terrein
Actieradius: T-54: 390 km (600 km met
externe tanks)
T-55: 500 km (715 km met
externe tanks)

Bronnen:

- Internet, Wikipedia en diverse andere websites

- Herkenning, diverse nummers
- T-44 in Profile, Military Machines International, september 2011
- Russian T-44, Springboard to the Future, Peter Brown, Museum Ordnance september 1995
- T-54 and T-55, David Fletcher, Classic Military Vehicle, augustus 2005
- Basic T-55, Esa Muikku, Military Modelling vol. 29, no.15, 1999
- Super T-55, Steve Zaloga, Military Modelling, vol.33, no. 2, 2003
- T-55, La Bête Rouge, ASSAULT nr. 10
- Soviet Tanks and Combat Vehicles, 1946 to the present, Steven J. Zaloga and James W. Loop

Voor ál Uw modelbouwproducten Modelbouwverf.nl

Wij zijn vanaf mei 2008 druk aan de weg aan het timmeren om de modelbouwer in Nederland een totaaloplossing aan te bieden.

Enkele voordelen:

- Enorm aanbod van bekende, maar ook minder bekende merken tegen een vriendelijke prijs
- Ruime collectie kits, etswerk, ombouwsets, verf, lijm en scenery artikelen: wij kunnen U op dit moment ruim 24.000 artikelen leveren.
- Specialist op het gebied van etswerk en daaraan verbonden gereedschappen. Merken: Aber, Eduard, Tamiya, The Small Shop.
- Wij leveren de volgende verf, pigment en weathering producten grotendeels uit voorraad: Tamiya, MIG Productions, 502 Abteilung, Revell, Humbrol, Ammo of Mig Jimenez, Vallejo (Model Air, Model Color, Game Air, Game Color en Panzer Aces)
- Professioneel advies via email of per telefoon - zie onze website voor de bereikbaarheid!
- Lage verzendkosten: wij verschepen binnen Nederland via Kiala (€3,95) en Post.nl (€6,95). Bovendien vervallen de verzendkosten bij een bestelling vanaf €65,00!
- Maandelijkse nieuwsbrief met aankondigingen van nieuwe artikelen, leuke acties en speciale aanbiedingen.

10%
ledenkorting

kortingscode:
KC.TS.10

Op zoek naar die éne kit die U nergens kunt vinden? Stuur ons een korte email met het merk en het artikelnummer en wij gaan voor U zoeken. Nog lang niet alle producten die wij bij onze leveranciers kunnen krijgen staan op dit moment in onze webshop: U krijgt altijd binnen 48 uur een eerste terugkoppeling!

Volg ons op:
Betaalgemak:

Modelbouwverf bij MaRo Trading&Design
www.marotd.com / www.modelbouwverf.nl / info@marotd.nl

Scale World

SCALE MODELS AND ACCESSOIRES

De nieuwe figuren van D-Day Miniatures
en Evolution Miniatures zijn binnen!
Kom snel kijken.

Deze figuren zijn als set of als losse figuren verkrijgbaar.

EVOLUTION MINIATURES

KIJK SNEL OP

www.scale-world.nl